
BASİT TIBBİ MÜDAHALE İLE GİDERİLEBİLECEK ÖLÇÜDE HAFİF YARALAMA SONUCUNDA ÖLÜM NETİCESİNİN MEYDANA GELMESİNE İLİŞKİN YARGITAY KARARLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ*

Ar. Gör. Şeyma Cebeci**

Özet

Basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif yaralamayı düzenleyen Türk Ceza Kanunu m. 86/2 sonucunda ölüm neticesi gerçekleşmesi hali, bir neticesi sebebiyle ağırlaşmış suç değildir. Bu durumda failin sorumluluğunun hangi hükümler uyarınca belirleneceği meselesinin uygulamada sorun yarattığı görülmektedir.

Çalışma kapsamında öncelikle bu tip yaralamalar sonucunda gerçekleşen ölümlerin neden neticesi sebebiyle ağırlaşmış suç olamayacağı ortaya konmuştur. Daha sonra konuya ilişkin Yargıtay kararları sınıflandırılarak incelenmiştir. Daha sonra ise eleştiriler derlenerek bir çözüm önerisi getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suç, Basit Tıbbi Müdahale ile Giderilebilecek Ölçüde Hafif Yaralama, Taksirle Öldürme, Öngörülebilirlik, Kusura Dayanan Sorumluluk Anlayışı

---

* Hakemli makaledir. Eserin dergimize geliş tarihi: 31/05/2019. İlk hakem raporu tarihi: 02/07/2019. İkinci hakem raporu tarihi: 05/07/2019.

** İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Anabilim Dalı, seyma.cebeci@bilgi.edu.tr, yazarın ORCID belirleyicisi: 0000-0002-7459-2120.

AN EVALUATION OF CASSATION COURT'S DECISIONS ON THE DEATHS WHICH OCCURS AS A RESULT OF MINOR INJURIES OF WHICH THE IMPACT CAN BE CURED WITH SIMPLE MEDICAL TREATMENT

Abstract

The death which occurs as a result of article 86/2 of the Turkish Penal Code, which regulates minor injuries that the impact can be cured by a simple medical treatment, is not an aggravated offense. This situation arises the question of which provisions shall be applied in determining the responsibility of the perpetrator in judicial practice.

This study aims, firstly, to shown that the deaths which occurred as a result of such injuries cannot be accepted as aggravated offences. Then it reviews related case law by classifying them. Finally, it proposes a solution by synthesizing the criticisms concerning the issue.

Key Words: Aggravated Offence, Minor Injuries That the Impact Can Be Cured By a Simple Medical Treatment, Reckless Homicide, Predictability, Liability Based On Fault

I. GİRİŞ

Netice sebebiyle ağırlaştırılmış suçlara ilişkin genel düzenleme 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 23. maddesinde (m.) yer almaktadır. Netice sebebiyle ağırlaştırılmış bir suç olan, kasten yaralama sonucu ölüm neticesi meydana gelmesine özgü kanuni düzenleme ise 87. maddenin 4. fıkrasında bulunmaktadır. Bu fıkra, kasten yaralama suçunun temel haline (m. 86/1) ve cezayı ağırlaştırıcı nitelikli haline (m. 86/3) atıf yapmaktadır. Başka bir deyişle 86. maddenin ikinci fıkrasında düzenlenen basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif kasten yaralama, m. 87/4'ün kapsamı dışında bırakılmıştır. Böylece, basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek yaralama sonucu ölüm neticesi gerçekleşmesi hallerinin, netice sebebiyle ağırlaştırılmış suç hükümleri uyarınca çözüme kavuşturulmasının önünde kanuni bir engel bulunmaktadır. Bu nedenle failin sorumluluğunun hangi hükümler kapsamında değerlendirileceği meselesinin uygulamada sorun yarattığı görülmektedir.

Bu kapsamda öncelikle, netice sebebiyle ağırlaşmış suçlara ilişkin mülga 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'ndaki, mehaz Alman Ceza Kanunu'ndaki ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'ndaki genel düzenlemelere değinilecek; ardından kasten yaralama suçu sonucunda ölüm neticesinin gerçekleşmesi halini özel olarak düzenleyen TCK m. 87/4'ün koşullarından bahsedilecektir. TCK m. 87/4'ün m. 86/2'ye atıfta bulunmasına değindikten sonra bu konudaki Yargıtay uygulaması üzerinde durulacaktır.

II. NETİCE SEBEBİYLE AĞIRLAŞMIŞ YARALAMA

A. 765 SAYILI MÜLGA TÜRK CEZA KANUNU'NDAKİ DÜZENLEME

765 sayılı mülga TCK sisteminde, netice sebebiyle ağırlaşmış suçlara¹ ilişkin 452. maddedeki düzenlemenin² objektif sorumluluk anlayışına dayandığı ifade edilmekteydi³. Kusura dayanan sorumluluk anlayışının karşısını ifade eden bu kavram, iradi hareket ile nedensellik ilişkisi bulunan her neticeden, failin kusurlu olup olmadığına bakılmaksızın

- 1 765 sayılı TCK'da kastı aşan suç ve netice sebebiyle ağırlaşmış suç olmak üzere bu konuya ilişkin iki terim bulunmaktaydı. Buna göre, kastı aşan suçta fiil, kastedilenden daha ağır bir suçun oluşmasına neden olmakta, netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda ise failin istediği neticenin yanında başka bir netice ortaya çıkmaktaydı. 5237 sayılı TCK m. 23'te yer alan düzenleme, eski kanundaki her iki kurumu da kapsayan bir düzenlemedir. Daha detaylı bilgi için bkz. Veli Özer Özbek, "Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar", **Ceza Hukuku Dergisi**, C.2, S. 4, Ağustos 2007, ss. 223-246, s. 223, 224.
- 2 765 sayılı TCK'nın 452. maddesi: "*Katil kastıyla olmıyan darp ve cerh veya bir müessir fiilden telefî nefis husule gelmiş olursa fail, 448 inci maddede beyan olunan abvalde sekiz, 449 uncu maddede yazılı abvalde on ve 450 nci maddede muharrer abvalde on beş seneden aşağı olmak üzere muvakkat ağır hapse mahkûm olur. Eğer telefî nefis failin fiilinden evvel mevcut olup da failce bilinmiyen abvalin birleşmesi veyahut failin iradesinden hariç ve gayrimelbuz esbabın inzımanı ile vukua gelirse, 448 inci maddede beyan olunan abvalde beş seneden, 449 uncu maddede muharrer abvalde yedi seneden ve 450 nci maddede yazılı abvalde fail on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır.*"
- 3 Mustafa Ruhan Erdem, "Netice Yüzünden Ağırlaşan Suçlar", **Uğur Alacakaptan'a Armağan**, C. 1, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2008, ss. 257-262, s. 258.; Muharrem Özen, **Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk**, Ankara: US-A Yayıncılık, 1998, s. 107 vd.; Necati Meran, "Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suç Kavramı ve Yaralama Suçları", **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 8, S. 83, Temmuz 2013, ss. 44-51, s. 44.; Hamide Zafer, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, İstanbul: Beta Basım, 6. Bası, 2016, s. 298, d. 186.; Emin Artuk, Ahmet Gökcen, Emin Alşahin, Kerim Çakır, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Adalet Yayınevi, 11. Bası, 2017, s. 393. Doktrinde Özbek ise 765 sayılı TCK'da da kusur sorumluluğunun esas alınması sebebiyle, neticesi bakımından ağırlaşan suçlar konusunda objektif sorumluluk esasının benimsenmediğini, mülga Kanun döneminde de failin ağırlaşan netice bakımından taksirinin bulunmasını gerektiğini ifade etmektedir. Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 225.

sorumlu tutulması gerektiğini ifade eder⁴. 452. maddede düzenlenen suçun oluşabilmesi için kasten yaralama fiilinin, 456/4. maddede düzenlenen basit müessir fiil (5237 sayılı TCK m. 86/2'nin karşılığı) olması yeterliydi. Bu durumda fail, ilk kasıtlı hareketiyle ağır neticeye yol açtığı için ortaya çıkan bu neticeden de kastıyla sorumlu tutulmaktaydı⁵. Hâlbuki 5237 sayılı TCK'nın 87/4. maddesinde yer alan netice sebebiyle ağırlaşmış yaralamanın, basit yaralamalar bakımından uygulanması kabul edilmemiştir⁶. Bu konuya aşağıda detaylı olarak değinilecektir.

B. ALMAN CEZA KANUNU'NDAKİ DÜZENLEME

Alman Ceza Kanunu'nun "fiilin özel neticeleri sebebiyle daha ağır ceza" başlıklı 18. maddesi, "*Fiilin doğurduğu bir özel netice ile bağlantılı olarak kanunun daha ağır bir ceza verdiği hallerde, fail veya şerikin daha ağır ceza ile cezalandırılabilmesi için, bu netice bakımından en azında taksirinden sorumlu olması gerekir*"⁷ hükmünü haizdir. Buna göre, Alman Ceza Kanunu'nda da, failin meydana gelen istenmeyen neticeden sorumlu tutulabilmesi için taksirinin varlığı açıkça aranmıştır⁸. Bu düzenlemenin, aşağıda bahsedilecek 5237 sayılı TCK m. 23 ile büyük oranda benzeştiği görülmektedir. Kısaca iki maddenin farklarına değinmek gerekirse, Al.CK daha kapsayıcı bir kavram olan "özel netice"den bahsederken, aşağıda görüleceği üzere TCK, "ağır veya başka netice" ifadesini kullanmaktadır. TCK ceza sorumluluğunun sahibi olarak sadece "kişi" ifadesine yer vermişken, Al.CK "fail ve katılan" diyerek netice sebebiyle ağırlaşmış suçlara iştirakin mümkün olduğunu açıkça ifade etmektedir⁹. Tıpkı Türk hukukunda olduğu gibi, netice

4 Zeki Hafizoğulları, Muharrem Özen, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: US-A Yayıncılık, 10. Bası, 2017, s. 281, 282.; Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Emin Alşahin, Kerim Çakır, **a.g.e.**, s. 393.

5 Necati Meran, **a.g.e.**, s. 44.; Objektif sorumlulukta dahi öngörülebilirlik kriteri aranması gerektiği yönünde bkz. Kayıhan İçel, **Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1967, s. 129 vd.

6 Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, "Netice sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama Suçundan Sorumluluk ve Bu Konudaki Bazı Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. LXVIII, S. 1-2, 2010, ss. 78-119, s. 98.

7 Maddenin Türkçe çevirisi için bkz. Feridun Yenisey, Gottfried Plagemann, **Alman Ceza Kanunu Strafgesetzbuch**, İstanbul: Beta Basım, 2. Bası, 2015, s. 19.

8 Nazmiye Özenbaş, **Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2012, s. 224.

9 Koray Doğan, **Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Bası, 2015, s. 77.

sebebiyle ağırlaşmış suçlara ilişkin bu düzenleme, Kanun'un genel hükümler kısmında yer almakta ve netice sebebiyle ağırlaşmış pek çok suç düzenlemesine özel hükümler kısmında ayrıca yer verilmektedir¹⁰.

Alman Ceza Kanunu'nda yer alan netice sebebiyle ağırlaşmış suçlara ilişkin bir diğer düzenleme m. 11/2'dir. Düzenleme, kast ve taksir kombinasyonundan oluşan netice sebebiyle ağırlaşmış suçların, kanunun genel sistematigi içerisinde kasıtlı suç olarak kabul edileceğini belirtmektedir¹¹. TCK'da ise netice sebebiyle ağırlaşmış suçların kasıtlı suç tipi mi yoksa taksirli suç tipi mi olduklarına ilişkin açık bir düzenleme bulunmamaktadır.

C. 5237 SAYILI TÜRK CEZA KANUNU'NDAKİ DÜZENLEME

1. Genel Olarak Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suç

Netice sebebiyle ağırlaşmış suç "*kasten işlenen bir suçun sonucu olarak meydana gelen başka ya da ağır neticeden failin ancak taksir seviyesinde bir kusurunun varlığı halinde sorumlu tutulabildiği ve ağır cezanın verilmesini gerektiren suçlar*" olarak tanımlanabilir¹².

5237 sayılı TCK'nın "netice sebebiyle ağırlaşmış suç" başlıklı 23. maddesi "*Bir fiilin, kastedilenden daha ağır veya başka bir neticenin oluşumuna sebebiyet vermesi halinde, kişinin bundan dolayı sorumlu tutulabilmesi için bu netice bakımından en azından taksirle hareket etmesi gerekir.*" şeklinde düzenlenmiştir. Bu madde, TCK'da yer alan netice sebebiyle ağırlaşmış suçlara ilişkin genel hükümlerde düzenlenen bir normdur.

5237 sayılı TCK, mülga Kanun'daki objektif sorumluluk anlayışını terk ederek 23. maddesinde, failin ortaya çıkan ağır veya başka neticeden sorumlu tutulabilmesi için "en azından taksirle" hareket etmesini aramıştır¹³. Böylece, hareketi ile ortaya çıkan netice arasında neden-

10 Nazmiye Özenbaş, **a.g.e.**, s. 224.

11 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 77, 78.

12 Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 227, 228.

13 Doktrinde Hafizoğulları-Özen tarafından ifade edilen, TCK m. 23'teki "en azından taksirle" ifadesi dolayısıyla kanunun bir taksir karanesi yarattığı görüşüne katılmamaktayız. Zira kanun taksir karanesi yaratmamış, başka bir deyişle daha ağır veya başka netice dolayısıyla failin her halükarda taksirinden dolayı sorumlu tutulacağını söylememiştir. Netice sebebiyle ağırlaşmış suçtan dolayı failin sorumlu tutulabilmesi için neticeye yönelik taksirinin bulunup bulunmadığı her somut olayda tespit edilmelidir. Görüş için bkz. Zeki Hafizoğulları, Muharrem Özen, **a.g.e.**, s. 281, 285.

sellik bağı bulunması, failin bu neticeden sorumlu tutulabilmesine tek başına yetmemekte, netice bakımından failin taksiri de aranmaktadır¹⁴. Bu husus 23. maddenin gerekçesinde “...kusurun aranmadığı objektif sorumluluk balleri kusursuz ceza olmaz ilkesiyle açıkça çelişmektedir. Ülkemiz ceza hukuku öğretisinde uzun süredir objektif sorumluluk ballerinin ceza mevzuatından çıkarılması gerektiği ifade edilmektedir. Bu talebin yerine getirilmesi, Anayasada öngörülen kusur ilkesinin zorunlu bir sonucudur¹⁵.” cümleleriyle vurgulanmış, başka veya ağır neticeden sorumluluğun artık kusura dayalı sorumluluk olduğu ifade edilmiştir.

Bu çalışma ile bağlantısı olan TCK m. 87/4’te yer alan suç, 23. maddede yer verilen netice sebebiyle ağırlaşmış suçun bir örneğidir ve bu sebeple 23. madde ile birlikte değerlendirilmelidir¹⁶. Buna rağmen, pek çok Yargıtay kararında yaralama kastını aşan ölüm neticesinden faili sorumlu tutarken neticeye yönelik taksir incelemesi yapılmadığı, mülga Kanun döneminden kalan objektif sorumluluk anlayışının terk edilmediği anlaşılmaktadır¹⁷. Aşağıda bu yöndeki kararlar sınıflandırılarak incelenecektir. Fakat, m. 23 ve m. 87/4’ün koşulları bir arada incelenmeden önce, kurumun hukuki niteliği aşağıda kısaca açıklanacaktır.

2. Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçun Hukuki Niteliği

Netice sebebiyle ağırlaşmış suçun hukuki niteliğine ilişkin olarak Türk doktrininde ileri sürülen iki temel görüşten biri, bu suçun bağımsız suç tipi olduğudur. Bizim de katıldığımız bu görüşe göre, netice sebebiyle ağırlaşan suçlar, kast-taksir kombinasyonundan oluşan, kastedilen ilk suçtan ve taksirle neden olunan ağırlaşan ya da başka neticeden ayrı, bağımsız bir suç tipi oluştururlar¹⁸. Bir diğer görüşe göre, netice

14 Netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda fail, tek bir fiiliyle mağdur üzerinde birden fazla netice (kastedilen ilk suç ve ağırlaşan ya da başka netice) meydana getirmektedir. Bu durumda fikri içtima (TCK m. 44) hükmünün uygulanması gerektiği düşünülebilir. Ancak netice sebebiyle ağırlaşmış suçların kanunda ayrıca ve açıkça gösterilmesi karşısında fikri içtima kuralı bu tip suçlarda uygulanamaz. Aynı yönde bkz. Hamide Zafer, **a.g.e.**, s. 298, d. 188.

15 Fatih Selami Mahmutoğlu, **Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi**, İstanbul: Beta Basım, 2017, s. 384.

16 Veli Özer Özbek, **Yeni Türk Ceza Kanunu’nun Anlamı İzmir Şerhi**, C. 2, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2008, s. 434.

17 Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, **a.g.e.**, s. 78, 79.

18 Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Ankara: Adalet Yayınevi, 4. Bası, 2017, s. 180.

sebebiyle ağırlaşmış suçlar, kasten işlenen temel suç tipine bağlı olarak düzenlenmekle ve cezası da bu temel suç üzerinden artırılmakla, temel suçun nitelikli halini oluştururlar¹⁹. Bir nitelikli halden bahsedebilmek için failin kastının bu nitelikli hali kapsamı gerektiğinden, neticesi sebebiyle ağırlaşmış suçların, temel suçun nitelikli hali olarak kabul edilemeyeceğini düşünmekteyiz²⁰.

Bu konudaki Yargıtay uygulaması ise, çalışmanın kapsamını aşmamak için ayrıca üzerinde durmadığımız gerçek ve görünüşte netice sebebiyle ağırlaşmış suç ayırımına dayanmaktadır. Kısaca değinmek gerekirse, gerçek netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda, temel suç tipi ile meydana gelen netice arasında nicelik farkı bulunur. Başka bir deyişle burada, kastedilen temel suç yanında, başka bir suç tipi meydana gelir. Görünüşte netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda ise, temel suç ile meydana gelen netice arasında nitelik farkı bulunur²¹, yani temel suç başka bir suça değil, aynı suç tipi içinde daha ağır bir neticeye yol açar. Yargıtay'a göre, örneğin TCK m. 87/4 gibi, gerçek netice sebebiyle ağırlaşmış suçlar bağımsız birer suç tipi teşkil ederler. Oysa örneğin 6545 Sayılı Kanunla yapılan değişiklik öncesi, cinsel istismar suçu sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması hâlini düzenleyen TCK m. 103/6 gibi görünüşte netice sebebiyle ağırlaşmış suçlar temel suç tipinin nitelikli halidir²². Gerçek ve görünüşte netice sebebiyle ağırlaşmış suçların ayırımında kullanılan nicelik-nitelik kriterinin yeterince açık olmaması dolayısıyla bu ayırma katılmamaktayız²³. Ayrıca, netice sebebiyle ağırlaşmış suçların, temel suçun nitelikli hali olarak kabul edilemeyeceğine yukarıda değinmiştik. Zira failin bir nitelikli halden sorumlu tutulabilmesi için, kastının o nitelikli hali kapsamı gerekir. Oysa netice sebebiyle ağırlaşmış suçlar kast-taksir kombinasyonundan oluşurlar ve nitelikli hale taksirle sebep olunması mümkün değildir.

19 Örneğin Toroslu TCK m. 87'deki düzenlemelerin tümünü "sonuçtan kaynaklanan ağırlaştırıcı nedenler" olarak ifade etmektedir. Nevzat Toroslu, **Ceza Hukuku Özel Kısım**, Ankara: Savaş Yayınevi, 7. Bası, 2013, s. 49.

20 Aynı yönde bkz. Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 12.

21 Ayhan Önder, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, C. II-III, İstanbul: Beta Basım, 1992, s. 356.

22 Örneğin Yargıtay 14. Ceza Dairesi'nin 2015/3424 E., 2015/7975 K., 2.9.2015 T. sayılı kararında, 6545 sayılı Kanun ile değişmeden önceki TCK m. 103/6 uyarınca, mağdurun ruh sağlığında bozulma olması "artırım nedeni" olarak ifade edilmiştir. Aynı yönde bkz. Yargıtay 14. CD, 2015/1572 E., 2015/6281 K., 11.5.2015 T.

23 Aynı yönde bkz. Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 29.

Bu konuya ilişkin bir diğer tartışma ise, netice sebebiyle ağırlaşmış suç kurumuna ihtiyaç olup olmadığına ilişkindir. Bir görüşe göre; netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda, failin kastettiği suç ile taksirli netice arasında fikri içtima hükmünün²⁴ uygulanması mümkündür; aksini kabul eşitlik ile kusursuz suç ve ceza olmaz ilkelerine aykırı olacaktır. Örneğin, netice sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçu, öngörülen ceza ve kusurluluk derecesi bakımından kasten öldürme ile taksirle öldürme suçu arasında yer almaktadır²⁵. Bu görüşe göre, kasten yaralama sonucu taksirle ölüme sebep olan failin TCK m. 87/4 gereği, taksirle öldürme için öngörülen cezadan daha fazla bir cezaya mahkûm edilebilmesi, cezanın kusurlu orantılı olmaması sonucunu doğuracaktır. Ayrıca, farklı kusur şekilleri bakımından aynı cezaya hükmedilmesi de eşitlik ilkesini zedeleyecektir²⁶.

Doktrinde bizim de katıldığımız görüş ise netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda, cezanın tayini bakımından failin kastettiği suç sonucu meydana gelen ağır neticenin de göz önünde bulundurulması gerektiğini belirtmektedir²⁷. Bu görüş uyarınca, netice sebebiyle ağırlaşmış suçların karma yapısı, fikri içtima ile sonuca ulaşmaya imkan vermemektedir. Ayrıca netice sebebiyle ağırlaşmış yaralama suçunda, kastedilen suç ile oluşan ağır veya başka netice arasında özel bir sebep-sonuç ilişkisi mevcuttur. Özel netice, kastedilen suç sebebiyle ortaya çıkmaktadır. Oysa fikri içtimada, iki suç arasında böyle bir nedensel ilişki aranmaz²⁸. Netice sebebiyle ağırlaşmış suçların kanunda ayrıca düzenlenmesinin bir diğer gerekçesi ise kastla gerçekleştirilen temel suça yönelik hareketin, daha ağır veya başka bir neticeyi de meydana getirme riski taşımasıdır²⁹. Meydana gelen ağır veya başka neticenin sebebi, bu ağır veya başka neticenin gerçekleşmesi riskini de taşıyan kasten işlenen ilk suçtur. Bu durum, netice sebebiyle ağırlaşmış suçu taksirli suçlardan

24 5237 sayılı TCK'nın 44. maddesinde yer alan fikri içtima düzenlemesi "*İşlediği bir fiil ile birden fazla farklı suçun oluşmasına sebebiyet veren kişi, bunlardan en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılır.*" şeklindedir. Bu görüşü savunan yazarlara göre fail, kasten yaralama ve taksirle öldürme suçlarını tek bir fiille işlediğinden fikri içtima hükmü uyarınca sorumlu olmalıdır. Buna göre, fail daha ağır cezayı gerektirmesi sebebiyle sadece taksirle öldürme suçundan cezalandırılacaktır.

25 Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, **a.g.e.**, s. 99.

26 Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 230.

27 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 69, 70.; Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 230.

28 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 70.

29 Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 261.

da ayırmaktadır³⁰. Netice sebebiyle ağırlaşmış suç, kendisini meydana getiren her iki suçtan daha yüksek bir haksızlığa sahip olduğundan, bu suçların haksızlık içeriği fikri içtima kurallarıyla karşılanamayacaktır³¹. Nitekim Anayasa Mahkemesi de, netice sebebiyle ağırlaşmış suçun kastın özel bir şekli olduğu, failin netice bakımından taksirle hareket etmesi sebebiyle taksirle öldürmeden cezalandırılması gerektiği, 23. maddenin Kanun hükümleri arasında çelişkiye yol açtığı ve bu sebeple Anayasa'nın 2. maddesine aykırı olduğu iddiasına yönelik başvuruyu reddetmiştir³².

3. 23. Maddedeki Netice Sebebiyle Ağırlaşan Suçlara İlişkin Genel Düzenleme ile m. 87/4'te Yer Alan Düzenlemenin Koşulları

TCK m. 87/4 “*Kasten yaralama sonucunda ölüm meydana gelmişse, yukarıdaki maddenin birinci fıkrasına giren hallerde sekiz yıldan oniki yıla kadar, üçüncü fıkrasına giren hallerde ise oniki yıldan onaltı yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.*” şeklinde düzenlenmiştir³³. Yukarıda da belirtildiği gibi bu maddenin koşulları, 23. maddeyle birlikte incelenecektir.

30 Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 226.

31 Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, **Özel Hükümler**, s. 199.; Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, **Kasten Yaralama...**, s. 810.

32 Anayasa Mahkemesi, 2006/72 E., 2009/24 K., 19.2.2009 T. Çevrimiçi Erişim: <http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr>, Erişim Tarihi: 30.04.2019.

33 Doktrinde, maddede yer alan düzenlemenin bağımsız bir suç mu, yoksa kasten yaralama suçu bakımından cezayı ağırlaştırıcı, taksirle yaralama suçu bakımından cezayı hafifleten bir hal mi olduğu tartışılmaktadır. Bizim de katıldığımız görüşe göre, faildeki kast öldürmeye değil yaralamaya yönelik olduğundan, kasten öldürme suçunun nitelikli hali söz konusu değildir. Yine, ölüm neticesi fail tarafından istenmediği için de yaralama suçunun nitelikli halinden bahsedilemez. Bu durumda fıkradaki düzenlemenin yaralama bakımından kast, ölüm neticesi bakımından taksir arayan karma bir suç tipi yarattığı kabul edilmelidir. Çalışmamızın kapsamını aşacağından, bu konuda daha detaylı bilgi için bkz. Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, **a.g.e.**, s. 88. Konuya ilişkin bir diğer tartışma ise, netice sebebiyle ağırlaşmış suçların sonuç olarak taksirli mi yoksa kasıtlı bir suç tipi mi olduğudur. Bu konuda yapılacak niteleme önemlidir; zira hürriyeti bağlayıcı cezanın adli para cezasına çevrilmesi (TCK m. 50/4), hapis cezasının ertelenmesi (TCK m. 51/1/a), kamu davasının açılmasının ertelenmesi (CMK 171/3/a), hükmün açıklanmasının geri bırakılması (TCK m. 231/6-a) gibi pek çok kurum bakımından yapılacak tespitün önemi bulunmaktadır. TCK'da bu konuya açıklık getiren bir düzenleme bulunmamaktadır. Alman Ceza Kanunu ise 11/2. maddesinde netice sebebiyle ağırlaşmış suçların kasıtlı suç sayılacağını açıkça düzenlemiştir. Doktrinde Zafer, ikinci neticenin, failin kastettiği neticeyi ağırlaştırdığından hareketle Türk hukuku bakımından da bu suçların kasıtlı suç olarak kabul edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Daha detaylı bilgi için bkz. Hamide Zafer, **a.g.e.**, s. 300.

a. Kanuni Düzenleme

Koşulları 23. maddede belirtilen netice sebebiyle ağırlaşmış suçlara ilişkin genel düzenleme, Kanun'un çeşitli maddelerinde somutlaştırılmıştır. İnceleme konumuzu da ilgilendiren kasten yaralamanın netice sebebiyle ağırlaşmış halleri (m. 87), işkence yapılan kişinin ölmesi (m.95/4), çocuk düşürtme suçunda kadının ölmesi (m.99/3) gibi hükümler buna örnek olarak verilebilir. 23. madde her ne kadar genel hükümler kısmında yer almaktaysa da, maddenin tek başına uygulanma kabiliyeti bulunmamaktadır. Bunun sebebi ise, netice sebebiyle ağırlaşmış halin cezaya nasıl yansıtacağına ilişkin genel hükümlerde bir düzenlemeye yer verilmemesidir³⁴. Başka bir deyişle bu maddenin, Kanun'da özel olarak düzenlenen netice sebebiyle ağırlaşmış suç hükmü ile beraber uygulanması gerekmektedir³⁵.

b. Failin Belli Bir Suça Yönelik Kastının Olması

Failin temel suç bakımından taksirinin bulunması halinde 23. madde uygulanamayacaktır³⁶. Böylece 87. maddenin 4. fıkrasındaki hüküm dolayısıyla failin sorumluluğuna gidebilmek için, failin kastının yaralamaya yönelik olması; ancak yaralamanın sonucunda ölüm neticesinin gerçekleşmesi gerekir.

c. Bu Kasıtlı Hareketin Kastedilenden Başka Veya Daha Ağır Bir Neticeye Yol Açması

Kastedilenden ağır netice aynı suç içerisinde, başka netice ise korunan hukuksal değerler başka olduğundan farklı suçlar arasında söz konusu olur³⁷. Yaralama sonucunda mağdurun yüzünde sürekli değişikliğe neden olunması ağır neticeye, kasten yaralama sonucunda ölüm

34 Hamide Zafer, **a.g.e.**, s. 297.

35 Hasan Tahsin Gökcan, "Ölümlü Sonuçlanan Basit Yaralama; Netice Sebebiyle ağırlaşmış Suç mu, Taksir Görünümünde Objektif Sorumluluk mu?", **Terazi Hukuk Dergisi**, Y. 3, S. 26, Ekim 2008, ss. 45-51, s. 47.; Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 434.; Seydi Kaymaz, Hasan Tahsin Gökcan, **Taksirle Adam Öldürme ve Yaralama Suçları**, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2006, s. 249.; Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 229.; Emin Artuk, Ahmet Gökcan, Emin Alşahin, Kerim Çakır, **a.g.e.**, s. 394.

36 Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 47.; Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 224.; Emin Artuk, Ahmet Gökcan, Emin Alşahin, Kerim Çakır, **a.g.e.**, 396.; Mahmut Koca, İlhan Üzülmez, "Kasten Yaralama Sonucu Ölümüne Neden Olma", **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. LXXI, S. 1, 2013, ss. 78-119, s. 811.

37 Necati Meran, **a.g.e.**, s. 46.

neticesi gerçekleşmesi ise başka neticeye örnek olarak gösterilebilir. Bu başka ya da ağır netice, aynı mağdur üzerinde gerçekleşmelidir. Ağır ya da başka neticenin başka biri üzerinde gerçekleşmesi halinde sorun çoğunlukla sapma kurumu uyarınca çözümlenecektir.

d. Failin Hareketi İle Daha Ağır Veya Başka Netice Arasında Nedensellik Bağı Bulunması

Netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda failin kasten gerçekleştirdiği hareketi ile ağır ya da başka netice arasında nedensellik bağı bulunmalı ve bu netice faile objektif olarak isnat edilebilmelidir³⁸. Zira failin neticeden sorumlu olabilmesi için sadece nedensellik bağı yeterli değildir³⁹. Netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda ağır ya da başka netice, temel suç tipinin barındırdığı özel tehlikeden kaynaklanmaktadır. Ortaya çıkan daha ağır veya başka netice bakımından failin taksirle hareket etmesi arandığından, failin bu neticeden sorumlu tutulabilmesi için uygun sebep teorisinden faydalanılması mümkün olmayacaktır⁴⁰. Bu nedenle, uygun sebep teorisi yerine objektif isnadiyet teorisinden yararlanılmalıdır. Objektif isnadiyet teorisi uyarınca; failin nedensel davranışı hukuki açıdan hoş görülmeyen bir tehlike yaratmış, bu tehlike somut neticede ortaya çıkmış ve bu tür bir tehlike, söz konusu davranış normunun koruma alanında ise fail neticeden sorumludur⁴¹. Ağır veya başka neticenin mağdurun veya üçüncü bir kişinin davranışından kaynaklanması halinde, netice faile objektif olarak isnat edilemez. O halde bu teori, neticenin ancak failin eseri olduğu durumda failin bu neticeden sorumlu tutulabilmesini sağlamaktadır⁴². Ağır netice ile failin hareketi arasında nedensel ilişki kurulamadığı ve bu neticenin faile objektif olarak isnat edilemediği durumlarda, failin sorumluluğu yalnızca temel suç tipiyle sınırlı olacaktır⁴³. O halde inceleme konumuzu ilgilendiren m. 87/4'ün uygulanabilmesi için failin kasten gerçekleştirdiği yaralama eylemi-

38 Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 260.; Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Emin Alşahin, Kerim Çakır, **a.g.e.**, s. 397.

39 Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 233.

40 Bahri Öztürk, Mustafa Ruhan Erdem, **Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 16. Bası, 2016, s. 300.

41 Bahri Öztürk, Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 205.

42 Bernd Heinrich, **Ceza Hukuku Genel Kısım - I**, Ed. Yener Ünver, Ankara: Adalet Yayınevi, 2014, s. 244.

43 Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 260.; Bahri Öztürk, Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 300.

le ölüm arasında nedensellik bağı bulunmalıdır. Ancak aynı zamanda ölüm neticesi faile objektif olarak isnat edilebilir olmalıdır.

e. Ağır Veya Başka Netice Bakımından Failin En Azından Taksirle Hareket Etmesi

Maddede yer alan, failin meydana gelen netice bakımından “en azından taksirle” hareket etmesi gerektiğine ilişkin düzenlemeden, meydana gelen neticeden failin sorumlu tutulabilmesi için olası kastla, kastla ya da taksirle hareket etmesi gerektiği sonucu çıkmaktadır. Hâlbuki örneğin m. 87/4 bakımından, failin ölüm neticesi hakkında taksirle değil de kastla hareket ettiği durumlarda netice sebebiyle ağırlaşmış yaralamadan değil, olası kastla ya da kastla öldürmeden sorumlu olması gerekir⁴⁴. Bu sebeple maddedeki “en azından taksirle” ifadesi “taksirle” olarak anlaşılmalıdır⁴⁵.

Bilindiği gibi taksir, TCK m. 22’de düzenlenmektedir. Maddenin basit taksiri düzenleyen ikinci fıkrası, “*Taksir, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla, bir davranışın suçun kanuni tanımında belirtilen neticesi öngörülmeyerek gerçekleştirilmesidir.*” hükmünü haizdir. Bilinçli taksiri düzenleyen üçüncü fıkra ise “*Kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi halinde bilinçli taksir vardır; bu halde taksirli suça ilişkin ceza üçte birden yarısına kadar artırılır.*” şeklindedir. Dikkat ve özen yükümlülüğü, objektif ölçütlere göre, başka bir deyişle, ortalama bir insana göre belirlenecektir⁴⁶. Fail, ortalamanın üzerinde bir bilgiye sahipse, neticeyi önlemek için bu özel bilgisini de kullanmalıdır⁴⁷. Taksirden dolayı failin sorumluluğuna gidilebilmesi için dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılığın yanında neticenin fail bakımından öngörülebilir olması gerekir. Gerçekten de basit taksir bakımından failin öngörülebilir bir neticeyi öngörmemesi, bilinçli

44 Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, **a.g.e.**, s. 93.; Necati Meran, **a.g.e.**, s. 46.; Nazmiye Özenbaş, **a.g.e.**, s. 341.

45 Timur Demirbaş, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 12. Bası, 2017, s. 406.; Ozansü’ye göre, netice sebebiyle ağırlaşmış suçlarda fail ilk eylemini kasten tamamlamış ve fakat meydana gelen netice bakımından bilinçli taksirle hareket etmiş olmalıdır. Yazar, netice sebebiyle ağırlaşmış suçlardaki neticenin basit taksirle gerçekleşmeyeceğini kabul etmektedir. Mehmet Cemil Ozansü, **Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Sübjektif Sorumluluk**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2007, s. 191, 192.

46 Karl Lackner, Kristian Kühn, **Strafgesetzbuch mit Erläuterungen**, 2001, §15, N. 37. Aktaran: Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 259.

47 Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 259.

taksir bakımından ise öngörülebilir neticeyi öngördüğü halde istemesi gerekir⁴⁸. Netice öngörülebilir değilse gerçekleşen neticenin kaza ve tesadüf eseri olduğunu söylemek gerekir⁴⁹ ve fail öngörülemeyen bu neticeden sorumlu tutulmamalıdır.

Burada değinilmesi gereken bir nokta da, netice sebebiyle ağırlaştırılmış suçlarda failin ağır ya da başka netice bakımından taksirle hareket etmesi gerektiğine göre, bu suçlar bakımından da taksirli sorumluluk için gereken tüm koşulların aranıp aranmayacağıdır. Öğretide, temel suç bakımından kasten hareket etmekle kural olarak objektif dikkat ve özen yükümlülüğünün de ihlal edildiği kabul edilmektedir. Bu durumda ağır veya başka netice konusundaki taksir incelemesi, sadece neticenin fail bakımından öngörülebilir olup olmadığı incelemesiyle, yani objektif ve sübjektif öngörülebilirlikle sınırlı olacaktır⁵⁰.

TCK m. 87/4 bağlamındaki taksirin anlamı doktrinde tartışılmaktadır. Soyaslan'a göre buradaki taksirin anlamı, failin işlemeyi kastettiği fiilden daha ağır bir neticenin doğmasının tahmin edilebilir olmasıdır⁵¹. Yargıtay da öngörülebilirliğin objektif olması gerektiği kanaatinde⁵². Kanaatimizce, failin ölüm neticesine yönelik basit ya da bilinçli taksirinin bulunduğundan söz edebilmek için her şeyden önce, ölüm neticesinin fail bakımından öngörülebilir olması gerekmektedir. Başka bir deyişle, failin taksiri dolayısıyla kınanabilmesi için kişisel özellikleri göz önünde bulundurularak, bu neticenin gerçekleşebileceğinin fail bakımından

48 Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 259.

49 Kemal Topçu, **Kasten Yaralama Sonucu Ölüme Neden Olma (Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı)**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2013, s. 152, 153.; Sulhi Dönmezer, Sahir Erman, **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku**, İstanbul: Beta Basım, 11. Bası, 1997, s. 263.; Hakan Hakeri, **Ceza Hukuku**, Ankara: Adalet Yayınevi, 19. Bası, 2016, s. 215.; Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Seçkin 7. Bası, 2016, s. 373.

50 Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 259, 260.; Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 240.; Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, **Özel Hükümler**, s. 200.; Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, **Kasten Yaralama...**, s. 811.; Bahri Öztürk, Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 298.

51 Doğan Soyaslan, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Yetkin Yayınları, 7. Bası, 2016, s. 434.

52 “Ancak failin gerçekleşen ağır ve başka netice bakımından olası kastı olmamakla birlikte, bu ağır ve başka neticenin gerçekleşebileceğini öngörebildiği halde, failin bu netice bakımından sorumlu tutulabilmesi için en azından taksiri aranacaktır. Taksirle sorumluluk bakımından neticenin objektif olarak öngörülebilir olması yeterlidir.” Yargıtay 3. CD., 2010/6651 E., 2012/32108 K., 1.10.2012 T., Aynı yönde bkz. Yargıtay 3. CD, 2017/323 E., 2017/14338 K., 8.11.2017 T.; Yargıtay 3. CD, 2016/764 E., 2016/16862 K., 4.10.2016 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

öngörülebilir olup olmadığı tespit edilmelidir⁵³. O halde, taksirden söz edilebilmesi için netice hem objektif hem de sübjektif olarak öngörülebilir⁵⁴ olmalıdır⁵⁵. Buna göre, öncelikle neticenin objektif olarak öngörülebilir olup olmadığı, daha sonra da failin kendi kişisel tecrübeleri, bilgi ve yeteneği kapsamında sübjektif olarak neticeyi öngörüp öngöremeyeceği tespit edilmelidir⁵⁶. Ancak neticenin sübjektif olarak öngörülebilir olup olmaması, tek başına taksirin türünü belirleyen bir unsur değildir. Böyle olunca, neticenin sübjektif olarak öngörülebilir olduğu tespit edildikten sonra failin taksirinin türü araştırılmalıdır⁵⁷.

4. Basit Tıbbi Müdahale ile Giderilebilecek Ölçüde Hafif Kasten Yaralama

Kasten yaralamayı düzenleyen ve toplam üç fıkradan oluşan TCK m. 86'nın ilk fıkrası, suçun temel haline ilişkindir. Çalışmamızı ilgilendiren ikinci fıkra "*Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbî müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması hâlinde, mağdurun şikâyeti üzerine, dört aydan bir yıla kadar hapis veya adlî para cezasına hükmolunur.*" hükmünü haiz olup, cezayı azaltan nitelikli hal düzenlemesidir. Maddenin üçüncü fıkrası ise kasten yaralama suçunun cezasını artıran nitelikli hallere yer vermiştir.

Çalışmamız bakımından kritik önem arz eden hususlardan biri, bir yaralamanın ne zaman basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif olduğunun tespit edilmesidir. Adli Tıp Kurumu tarafından hazırlanan "Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı raporda, hangi yaralamaların basit tıbbi müdahale ile giderilebilir nitelikte olduğu sayılmıştır⁵⁸. Basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif yaralama, herhangi bir tıbbi müdahaleye ihtiyaç olmaksızın, sağlık mensubu olmayan kimselerce dahi iyileştirilmesi mümkün olan yüzeysel yaralanmalardır⁵⁹.

53 Serkan Meraklı, **Ceza Hukukunda Kusur**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017, s. 196.

54 Gökcan ise fail bakımından sadece sübjektif öngörülebilirliğin aranması gerektiğini belirtmektedir. Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 50. Aynı yönde bkz. Veli Özer Özbek, **Netice Sebebiyle...**, s. 226, d. 9.

55 Bahri Öztürk, Mustafa Ruhan Erdem, **a.g.e.**, s. 298.

56 Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, **a.g.e.**, s. 91.

57 Serkan Meraklı, **a.g.e.**, s. 197.

58 <https://www.atk.gov.tr/tckyaralama24-11-15.pdf> Erişim Tarihi: 01.05.2019.

59 Remzi Şendil, "Yeni TCK'da Vücut Dokunulmazlığına Karşı İşlenen Suçlar ve Bunun Adli Tıp

Dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise, basit yaralama neticesinde ölüm neticesinin meydana gelmesi, o yaralamanın niteliğini değiştirmeyecektir. Başka bir deyişle, basit yaralama sonucu ölüm neticesinin gerçekleşmesi halinde bu durum, o yaralamanın m. 86/2'deki yaralamanın kapsamı dışına çıkmasına yol açmaz. Ancak Yargıtay'ın aksi yönde kararları mevcuttur. Örneğin “*Adli Tıp Kurumu Başkanlığı 1. İhtisas Kurulunca düzenlenen raporda, kronik kalp hastalığı bulunan kişide ölümün, maruz kaldığı darp olayının efor ve stresine bağlı olarak ani kardiyak ölüm sonucu meydana gelmiş olduğu, ölümle olay arasında illiyet bağı bulunduğu belirtilen, olaydaki yaralanmanın basit tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olduğu belirtilmiş ise de, basit tıbbi yaralanmadan söz edilemeyeceği, sanığın eyleminin TCK'nın 87/4. maddesinde yazılı netice sebebiyle ağırlaştırılmış yaralama suçunu oluşturduğu anlaşılmalıdır*⁶⁰...” Bir yaralamanın basit tıbbi müdahale ile giderilebilir nitelikte olup olmadığına ancak tıbbi uzmanlığı olan bilirkişiler tarafından karar verilebilir. Bilirkişi raporunda bir mantık hatası tespit edilirse, yeniden bilirkişi incelemesi yaptırılmadır. Fakat yaralamanın basit tıbbi müdahale ile giderilebilir nitelikte olup olmadığı, hâkim tarafından tespit edilebilecek bir husus değildir⁶¹. Üstelik kararda yaralamanın neden m. 86/2 kapsamında sayılmayacağı da gerekçelendirilmemiştir.

Çalışmamızı daha net bir biçimde ortaya koyabilmek için yaptığımız bu genel açıklamalardan sonra aşağıda, m. 87/4 ve 86/2 arasındaki ilişkiye değindikten sonra konuya ilişkin Yargıtay kararlarının incelenmesine geçeceğiz.

5. Madde 87/4 ve Madde 86/2 Arasındaki İlişki

TCK m. 87/4 incelendiğinde, maddenin sadece m. 86/1'de düzenlenen yaralama suçunun temel haline ve m. 86/3'te düzenlenen cezayı ağırlaştırıcı nitelikli hallerine atıf yaptığı, basit tıbbi müdahale ile giderilebilir ölçüde hafif yaralama (m. 86/2) sonucu ölüm neticesi meydana gelmesinin, netice sebebiyle ağırlaştırılmış kasten yaralama suçunun kap-

---

Yönünden İrdelenmesi”, **İstanbul Barosu Dergisi**, C. 80, S. 4, Y. 2006, (Temmuz-Ağustos 2006), ss. 1591-1609, s. 1599.

60 Yargıtay 12. CD., 2013/12684 E., 2013/15283 K., 5.6.2013 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 30.04.2019.

61 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 155.

samı dışında bırakıldığı görülmektedir. 5237 sayılı TCK, 31.3.2005 tarih ve 5328 sayılı Kanun ile değiştirilmiştir. Basit yaralama “daha az cezayı gerektiren haller” başlığını taşıyan 88. maddeden çıkarılmış, 86. maddeye ikinci fıkra olarak eklenmiştir. Buna uygun bir diğer değişiklik de 29.6.2005 tarih ve 5377 sayılı Kanun ile yapılmış, m. 87/4, 86. maddenin bir ve ikinci fıkralarına atıf yaparken bir ve üçüncü fıkralarına atıf yapar hale getirilmiştir. Kısacası, yasa koyucu değişiklikle birlikte üç fıkradan oluşan 86. maddenin, yine değişiklikle beraber ikinci fıkrasına denk düşen basit yaralama sonucunda ölüm neticesi meydana gelmesi ihtimalini, bilinçli olarak m. 87/4 kapsamı dışında tutmuştur. Aksi düşünülseydi, yasa koyucu daha sonraki tarihli bir değişiklikle m. 87/4’teki “ikinci” ibaresini “üçüncü” olarak değiştirmezdi⁶². Böylece kanun koyucunun m. 87/4’teki suçun uygulanma alanını daraltma amacını benimsediği görülmektedir⁶³. Bunun sebebi, basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek bir yaralama fiilinin ölüm neticesinden sorumlu tutulmayı gerektirecek tehlikeyi içermemesidir⁶⁴.

Ölüm bakımından failin en azından taksirle hareket etmesi gerektiği göz önünde bulundurulunca, ölüm neticesini gerçekleştirmeye elverişli olmayan yaralamaların kapsam dışı tutulması, kusur prensibine dayalı ceza hukuku anlayışı lehine atılmış önemli bir adımdır⁶⁵. Ancak yine de, basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek bir yaralama neticesinde mağdur ölebilir. Bu durum çoğunlukla iki şekilde ortaya çıkmaktadır: ölüm neticesi ya basit yaralama ile mağdurda önceden var olan bir hastalığın birleşmesiyle ya da yaralama hareketine mağdurdan kaynaklanmayan sebeplerin eklenmesiyle ortaya çıkmaktadır. Ölüm hangi nedenle ortaya çıkarsa çıksın, TCK m. 87/4’ün uygulanmasının önünde kanuni bir engel bulunmaktadır⁶⁶. Zira netice sebebiyle ağırlaşmış suçların koşul-

62 Serap Keskin Kızıroğlu, “Kasten Yaralama”, **Özel Ceza Hukuku**, C. 2, Kişilere Karşı Suçlar (1), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017, s. 182.

63 Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, **a.g.e.**, s. 86.

64 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 183.; Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, **Kasten Yaralama...**, s. 805.; Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Emin Alşahin, Kerim Çakır, **a.g.e.**, s. 395.; Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, **Özel Hükümler**, s. 193.

Topçu ise bu hususu, m. 87/4’ün uygulanabilmesi için yaralama suçunun belli bir ağırlığa ulaşması gerektiğini, m. 86/2 yaralamasının bu ağırlık seviyesine ulaşmadığını belirterek gerekçelendirmektedir. Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 141.

65 Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, **a.g.e.**, s. 86.

66 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 153.; Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 48.; Nur Centel, Hamide Zafer, Özlem Çakmut, **Kişilere Karşı İşlenen Suçlar**, C. 1, İstanbul: Beta Basım, 2. Bası, 2011, s. 163.; Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 432.; Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Murat Önok,

larından biri olan “kanunda düzenlenme” kriteri, basit yaralama sonucu meydana gelen ölümler bakımından karşılanmamaktadır. Aksini kabul, suçta ve cezada kanunilik ilkesi ile bağdaşmayacaktır⁶⁷. Basit yaralama sonucunda ölüm neticesi meydana gelmesi hallerinde m. 87/4’ün uygulanamayacağı Yargıtay tarafından da kabul edilmektedir⁶⁸. Bu durumda fail her ne kadar m. 87/4 uyarınca cezalandırılmayacaksa da ölüm neticesinin öngörülebilir olup olmadığına göre farklı ihtimaller

---

Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 15. Bası, 2017, s. 250.; Samet Can Olgaç, **Kasten Yaralama Neticesinde Ölüme Neden Olma Suçu (TCK 87/4)**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2016, s. 16.

67 Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Emin Alşahin, Kerim Çakır, **a.g.e.**, s. 394.

68 “*Hükümlünün 5237 sayılı TCK’nun 86/2. maddesi kapsamında kalan basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek kasten yaralama eylemi sonucu kronik kalp yetmezliği aktif hale gelerek ölümün gerçekleşmesi olayında, 5237 sayılı TCK’nun 87/4. maddesinde bu fıkraya atıf bulunmadığı ve aynı kanununun 23. maddesi dikkate alınarak, 85. maddesi uyarınca somut uygulamaya yapılarak eski hükümle karşılaştırıldıktan sonra sonucuna göre hüküm kurulması gerekirken...*” Yargıtay 1. CD, 2006/3677 E., 2006/5255 K., 28.11.2006 T.; Aynı yönde bkz. “...olaydaki yaralanmanın basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif olduğu belirtilmesi karşısında: TCK’nın 87/4. maddesinin ancak TCK’nın 86. maddesinin birinci fıkrasına giren hallerde uygulanabileceği bulunması...”, Yargıtay 12. CD, 2016/4495 E.; 2018/3099 K., 19.3.2018 T.; Yargıtay 12. CD, 2016/9444 E., 2018/8466 K., 20.9.2018 T.; Yargıtay 12. CD, 2015/16284 E., 2017/3228 K., 18.4.2017 T.; Yargıtay 12. CD, 2016/8219 E., 2016/13042 K., 28.11.2016 T.; YCGK, 2014/12-218 E., 2016/256 K., 10.5.2016 T.; YCGK, 2013/12-495 E., 2016/97 K., 1.3.2016 T., Yargıtay 1. CD, 2014/3097 E., 2015/3093 K., 12.5.2015 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

Ancak kimi kararlarda göze çarpan karşı oy yazıları endişe vericidir. Örneğin; “*TCK’nın 86/2. maddesinde; “Kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisinin basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif olması halinde” demektir. Halbuki somut olayda, kasten yaralama fiilinin kişi üzerindeki etkisi ölümle sonuçlanmıştır. Ölüm doğrudan kasten yaralamanın sonucu olarak gerçekleşmiştir.*

TCK’nın 87/4. fıkrası tam da bunun için düzenlenmiştir. Kasten yaralama sonucunda ölüm meydana geldiğine göre, sanığın TCK’nın 87/4. maddesi gereğince cezalandırılması gerekir. Sanığın taksirli bir eylemi yoktur.

TCK’nın 23. maddesi, TCK’nın 87/4. maddesinin uygulanmasına engel değildir. Sanık öldürme kastı ile hareket etmemiştir. Sanığın kastı yaralamadır. Sanık kastetdiğinden daba ağır bir neticeye sebebiyet vermiştir. Bu da mağdura önceden mevcut olan ve sanığın bilmediği hastalığının tetiklenmesi, sanığın fiili sonucu gerçekleşmiştir. Sanık fiilinin sonucuna kailanmalı ve TCK’nın 87/4. maddesi gereğince cezalandırılmalıdır.” Yargıtay 12. CD, E. 2015/4829, 2016/4767 K., 22.3.2016 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019. Karşı oy yazısına göre m. 86/2 yaralaması sonucunda ölüm meydana gelmişse, fail her hâlikârda m. 87/4 uyarınca cezalandırılmalıdır. Oysaki bu görüş 5237 sayılı TCK’da yer almayan objektif sorumluluk ilkesini savunmaktadır. Dolayısıyla hem kusur sorumluluğu ilkesiyle, hem de suçta ve cezada kanunilik ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

ortaya çıkar. Somut olayın koşullarına göre fail, kasten⁶⁹ veya taksirle⁷⁰ öldürme suçundan, bunların koşulları bulunmamakta ise⁷¹ de TCK m. 86/2'deki kasten yaralama fiilinden cezalandırılacaktır⁷². Bu durumda cezanın belirlenmesi bakımından 61. maddenin titizlikle uygulanması gerekir. Bu sonucun doğru olmadığı düşünülmeekteyse TCK m. 87/4'te, m. 86/2 neticesinde gerçekleşen ölümleri de kapsayacak şekilde değişiklik yapılması gerekmektedir⁷³. Bu olasılıkların her biri aşağıda Yargıtay kararlarına konu olan olaylar üzerinden tartışılacaktır. Ancak belirtmek gerekir ki, öngörülebilirlik incelemesinin yanında, söz konusu problem, nedensellik bağı incelemesiyle de çözüme kavuşturulabilir. Örneğin failin basit tıbbi müdahaleyle giderilebilecek ölçüde hafif yaralamaya sebep olacak şekilde tokat attığı mağdur, olayın stresiyle kendisinde var olan kalp rahatsızlığı dolayısıyla kalp krizi geçirip ölse, mağdurun bu tokat neticesinde ölmesi alışıldık bir durum olmayacaktır⁷⁴. Burada her ne kadar ölüm, failin attığı tokat neticesinde gerçekleşmişse de, nedensellik bağının varlığı, tek başına failin neticeden sorumlu tutulması için yeterli olmayacaktır. Objektif isnadiyet teorisi uygulanacak olursa, buradaki ölüm neticesi atipik bir gelişme olduğundan, faili ölüm

69 “*Sağın babası olan maktülün eşi sürekli şiddet uyguladığı, olay günü de bu nedenle çıkan tartışma sırasında sağın maktülün göğsüne tekme ile vurduğu, kalp rahatsızlığı olan maktülün kalp krizi geçirerek hayatını kaybettiği olayda; sağın babası müteveffanın kalp hastalığını önceden bildiği anlaşılınca, maktüle yönelik kasten yaralama teşkil eden eylemin; TCK'nun 86/1 ve 86/2 maddelerinden hangisinin kapsamında kaldığı hususunda Adli Tıp Kurumundan rapor alındıktan sonra, eylem TCK'nun 86/1 maddesi kapsamında kaldığı takdirde 87/4. maddesinin uygulanması, 86/2 maddesi kapsamında olması durumunda ise aynı kanunun 86/2 ve 22/3 maddeleri yollamasıyla, 85/1. maddesi gereğince bilinçli taksirle ölüme neden olma suçundan mahkumiyeti gerektiği gözetilmeden, eksik inceleme sonucunda yazılı şekilde hüküm kurulması...*” Kanaatimizce bu olaya m. 87/4 yerine tartışılması gereken, kastla ya da olası kastla öldürmedir. Zira kalp hastası olduğunu bildiği babasının göğsüne tekme atan failin ölüm neticesi bakımından taksirinden ziyade kastı araştırılmalıdır.

70 İzzet Özgenç, **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 12. Bası, 2016, s. 284.

71 TCK m. 86/2 yaralaması neticesinde ölüm neticesinin gerçekleşmesi olaylarında, failin taksiri varsa taksirle öldürme veya taksirle yaralama suçundan, netice bakımından taksiri de yoksa sadece ilk kasti hareketi dolayısıyla cezalandırılacağına ilişkin görüşe katılmıyoruz. Zira gerçekleşen yaralama m. 86/2 kapsamında zaten kasten yaralamadır, bu durumda failin taksirle yaralamadan cezalandırılması mümkün değildir. Görüş için bkz. Necati Meran, **a.g.e.**, s. 48.

72 Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, **a.g.e.**, s. 99.; Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 48.; Seydi Kaymaz, Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 250.; Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 432, 433.; Samet Can Olgaç, **a.g.e.**, s. 48.; Mustafa Özen, **Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri**, Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Bası, 2018, s. 200.

73 Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 51.

74 Mağdurun hemofili hastası olması halinde benzer bir yorum için bkz. Hakan Hakeri, **Alman - Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. 3, Prof. Dr. Köksal Bayraktar'a Armağan**, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayın No: 18, 2010, ss. 93-100, s. 100, 101.

neticesinden sorumlu tutmak mümkün olmayacaktır. Bu durumda fail sadece m. 86/2 uyarınca cezalandırılmalıdır. Bu husus doktrinde, m. 87/4'ün, m. 86/2'ye atıfta bulunmaması sebebiyle, m. 86/2 kapsamındaki yaralamalar sonucunda ölüm neticesi meydana gelmesinin m. 86/2 yaralamasının tipik tehlikeliliği içinde bulunmadığı şeklinde de ifade edilmektedir⁷⁵. Ancak, örneğin fail, mağdurun yakın zamanda ağır bir kalp ameliyatı geçirdiğini biliyorsa, artık bu netice fail bakımından atipik olarak yorumlanamayacak, gerçekleşen bu neticeden sorumluluğu bakımından failin özel bilgisi dikkate alınacaktır.

D. BASİT TIBBİ MÜDAHALE İLE GİDERİLEBİLECEK ÖLÇÜDE HAFİF YARALAMALAR SONUCU ÖLÜM NETİCESİ MEYDANA GELMESİNE İLİŞKİN YARGITAY KARARLARI

1. Genel Olarak

Daha önce, hangi tür yaralamaların basit tıbbi müdahale ile giderilebilir nitelikte olduğuna değinilmişti. Yaralamanın basit tıbbi müdahale ile giderilebilir bir yaralama olduğunda tereddüt yok ise tartışılması gereken, yukarıda açıklandığı gibi, m. 87/4'ün uygulanıp uygulanamayacağı değil, failin gerçekleşen ölüm neticesinden taksiri dolayısıyla sorumlu tutulup tutulamayacağıdır.

Yargıtay, özellikle mağdurda var olan kronik hastalıkların akut hale geldiği örneklerde, ölüm neticesi bakımından nedensellik bağı ile taksirin varlığını kabul etmekte, failin hastalığı bilip bilmemesini sadece taksirin türünü belirlemekte esas almaktadır⁷⁶. Bu kararların yerleşik içtihat şeklini aldığını görmekteyiz. Ancak bu durum doktrinde sıklıkla dikkat çekildiği üzere, taksir karanesi yaratmakta⁷⁷, ayrıca taksire ilişkin temel kurallarla da çelişmektedir. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi, taksirin her iki türü bakımından aranan temel husus, neticenin öngörülebilir olmasıdır⁷⁸. Yargıtay'ın, ölüm neticesinin öngörülemez olduğu durum-

75 Berrin Akbulut, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara: Adalet Yayınevi, 5. Bası, 2018, s. 359.

76 Doktrinde Gökçen ve Balcı'nın da aynı görüşte olduğu anlaşılmaktadır. Bkz. Ahmet Gökçen, Murat Balcı, "Kasten Yaralama Suçunun Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Halleri (TCK m. 87)", **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 21, S. 2, 2015, ss. 369-411, s. 399.

77 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 219.; Nevzat Toroslu, Haluk Toroslu, **Ceza Hukuku Genel Kısım**, Ankara: Savaş Yayınevi, 22. Bası, 2016, s. 239.; Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 49, 50.; Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 154.

78 Kayıhan İçel, **a.g.e.**, s. 107.

larda dahi faili basit taksirle öldürmeden cezalandırması, kusur ilkesini ihlal etmektedir⁷⁹.

Hâlbuki öncelikle yapılması gereken, kasten yaralama ile meydana gelen ölüm neticesi arasında nedensellik bağı ve objektif isnadiyetin bulunup bulunmadığını tespit etmektir⁸⁰. Basit yaralama sonucunda gerçekleşen ölüm failin eseri değilse, başka bir deyişle bu netice faile objektif olarak isnat edilemiyorsa, fail ölümden sorumlu olmayacaktır. Neticenin failin eseri olduğu tespit edilirse, bir sonraki aşama olarak taksire ilişkin değerlendirme yapılmalıdır⁸¹. Bu aşamada fail bakımından ölümün öngörülebilir olup olmadığının tespit edilmesi gerekir⁸². Fail hastalığı bilmiyorsa, neticeyi öngörmesi mümkün olamayacağından⁸³ ölüm neticesi hakkında basit taksiri olduğu dahi söylenemez ve ancak basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek yaralamadan sorumlu tutulabilir⁸⁴.

Aşağıda Yargıtay'ın basit yaralama sonucu ölüm neticesi gerçekleşen olaylarda verdiği kararlar, çeşitli kategorilere ayrılarak incelenecektir. Öncelikle Yargıtay'ın ölüm neticesi öngörülebilir olsa da olmasa da faili taksirle öldürmeden sorumlu tuttuğu kararları ele alınacak, ardından ölümün öngörülemez olduğu hallerde failin sadece basit yaralamadan sorumlu tutulması gerektiğine işaret eden az sayıdaki kararı incelenecektir. Son olarak yaralamanın aslında m. 86/3 kapsamında kaldığının gözden kaçırıldığını düşündüğümüz Yargıtay kararlarına değineceğiz.

2. Faili Taksirle Öldürmeden Sorumlu Tutan Yargıtay Kararları

a. Basit Yaralamanın Mağdurdan Kaynaklanan Sebeplerle Birleşmesi Sonucu Ölümün Gerçekleştiği Olaylarda Yargıtay İçtihadı

Basit yaralama neticesinde ölüm meydana gelmesine ilişkin Yargıtay

79 Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 50.; Özbek'e göre de bu uygulama, kanunilik ilkesi ve bu ilkenin içerisinde yer alan kıyas yasağına aykırılık teşkil etmektedir. Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 434.

80 Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 434.; Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, **Genel Hükümler**, s. 247.

81 Mahmut Koca, İlhan Üzülmüş, **Özel Hükümler**, s. 193, 194, d. 123.; Mahmut Koca, İlhan Üzülmüş, **Kasten Yaralama...**, s. 805.

82 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 156.

83 Serap Keskin Kızıroğlu, **a.g.e.**, s. 183.

84 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 156.; Osman Yaşar, Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artuç, **Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu, C. 1, Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Bası, 2014**, s. 615.; Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 12. Bası, 2017, s. 220.; Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Murat Önok, **a.g.e.**, s. 252.

kararlarının önemli bir kısmının, kasten yaralamanın mağdurdaki hastalıklarla birleşmesi sonucunda ortaya çıktığı görülmektedir. Bu kararların çoğunda göze çarpan husus, öngörülebilirlik incelemesinin yapılmamasıdır⁸⁵. Örneğin, “...*sanığın maktuldeki kronik kalp damar hastalığını önceden bilip bilmediğinin araştırılması ve sonucuna göre; yaralamanın 86/2. maddesi kapsamında kalması durumunda, sanık maktuldeki kronik kalp damar hastalığını önceden bilmiyor ise, 5237 sayılı TCK’nun 86/2 ve 22. maddeleri delaletiyle 85/1 maddesi gereğince taksirle öldürme suçundan, şayet biliyor ise, 5237 sayılı TCK’nun 86/2 ve 22/3. maddeleri delaletiyle 85/1. maddesi gereğince bilinçli taksirle öldürme suçundan... hüküm kurulması gerektiğinin gözetilmemesi*⁸⁶...”

Halbuki, TCK m. 86/2 neticesinde ölüm meydana gelirse, faili bu ölümden taksiri nedeniyle sorumlu tutabilmek için ölümün öngörülebilir olması ve failin dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranarak ölüme yol açması gerektiğinden bahsetmiştik. Öngörülebilirlik, yaptığı hareketin hangi sonuçlara yol açacağını failce hesap edilebilirli-

85 Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 147.

86 Yargıtay Yargıtay 1. CD., 2010/1293 E., 2010/3013 K., 27/04/2010 T.; Aynı yönde bkz. Yargıtay 1. CD., 2009/10088 E., 2010/1112 K., 24.02.2010 T. Her iki karar için bkz. Seydi Kaymaz, Ali Emrah Bozbayındır, **a.g.e.**, s. 92, d. 60.; “*Suç tarihinde öğretmen olan sanığın, öğrencisi olan maktule birkaç tokat vurması sonrası epilepsi nöbeti geçirdiği ve birkaç gün sonra da maruz kaldığı müessir fiilin etkisiyle kendisinde mevcut epilepsi hastalığının aktif hale geçmesi sonucu uzun süren nöbete bağlı solunum yetmezliğinden öldüğü, Adli Tıp Kurumu raporuyla da ölüm ile müessir fiil arasında illiyet bağının bulunduğu bildirilmesi karşısında ...sanığın maktulde mevcut epilepsi rabatsızlığını bilip bilmediği bususu araştırılıp sonucuna göre, yaralamanın 86/1 maddesi kapsamında kalması durumunda sanığın 5237 Sayılı Yasanın 87/4. maddesi uyarınca kastı aşan yaralama suçundan, yaralamanın 86/2. maddesi kapsamında kalması durumunda ise epilepsi rabatsızlığının önceden bilinmemesi durumunda 5237 Sayılı TCK.nun 22 ve 86/2. maddeleri delaletiyle 85/1. taksirle adam öldürme epilepsi rabatsızlığını önceden bilmesi durumunda ise 5237 Sayılı TCK.nun 22/3 ve 86/2. maddeleri delaletiyle bilinçli taksirle öldürme suçundan cezalandırılması gerektiğinin gözetilmemesi...*”, Yargıtay 1. CD., 2007/8089 E., 2007/9834 K., 27.12.2007 T., Çevrimiçi Erişim: www.lexpera.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.; Aynı yönde: Yargıtay 1. CD, 2007/2128 E., 2007/3816 K., 17.5.2007 T. Karar için bkz. Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 433, d. 744.; Yargıtay 1. CD, 2007/2484 E., 2007/4236 K., 29.5.2007 T., Yargıtay 1. CD., 2007/2034 E., 2007/1109 K., 8.3.2007 T., Yargıtay 1. CD, 2012/5974 E., 2014/1540 K., 12.3.2014 T., Yargıtay 1. CD, 2013/1898 E., 2013/4664 K., 26.6.2013 T., Yargıtay 1. CD, 2010/1293 E., 2010/3013 K., 27.4.2010 T.; Yargıtay 1. CD, 2009/8505 E., 2009/6506 K., 2.11.2009 T., Yargıtay 1. CD, 2008/1-210 E., 2009/62 K., 17.3.2009 T., Yargıtay 1. CD, 2007/9444 E., 2008/2549 K., 2.4.2008 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.; Yargıtay 1. CD, 2007/4671 E., 2007/2833 K., 17.4.2007 T.; Yargıtay 1. CD, 2007/5796 E., 2007/3947 K., 22.5.2007 T.; Yargıtay 1. CD, 2007/8014 E., 2007/2877 K., 17.4.2007 T.; Yargıtay 1. CD., 2007/3562 E., 2007/2563 K., 10.4.2007 T.; Yargıtay 1. CD, 2007/4558 E., 2007/388 K., 13.2.2007 T., Yargıtay 1. CD, 2007/1390 E., 2007/2146 K., 30.3.2007 T., Kararlar için bkz. Mustafa Artuç, Çetin Akkaya, Cemil Gedikli, **2006- 2007-2008 İçtihatları ile Türk Ceza Kanunu**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Basi, 2008, s. 120-122.

ğidir⁸⁷. Eylemin ölüme yol açabileceği öngörülebilir değilse, örneğin fail mağdurun kronik hastalıklarından haberdar değilse⁸⁸, gerçekleşen ölüm neticesinden sorumlu tutulması da mümkün olmayacaktır. Zira, hayatın olağan akışında, yakından tanımadığımız bir kimsenin hastalıklarını öngörebilmemiz mümkün değildir⁸⁹. Bu durumda neticenin kaza ve tesadüf eseri olduğunu söylemek gerekir⁹⁰ ve fail sadece basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek yaralamadan sorumlu tutulmalıdır⁹¹. Dahası, yukarıda da değindiğimiz gibi, failin mağdurdaki kronik kalp hastalığını bilmemesinin, failin manevi unsurunun araştırılması aşamasından çok daha önce, neticenin faile objektif olarak isnat edilememesine sebep olacağı da söylenebilir. Başka bir deyişle, failin fiiliyle gerçekleşen netice arasında nedensellik bağı bulunsa da meydana gelen bu atipik netice faile objektif olarak isnat edilemez ve bu neticeden sorumlu tutulamaz⁹². Oysa incelenen Yargıtay kararlarından görülen odur ki; fail, her halükarda taksirle öldürmeden sorumlu tutulmakta, mağdurdaki hastalığı bilip bilmediğine ilişkin bilgi ancak taksirin türünün belirlenmesinde kullanılmaktadır. Bu durum, 5237 sayılı TCK'da benimsenmeyen objektif sorumluluğa yol açmaktadır⁹³. Fail, mağdurdaki hastalığı biliyorsa bilinçli taksirle öldürmeden⁹⁴, bilmiyorsa basit taksirle öldür-

87 Sulhi Dönmezer, Sahir Erman, **a.g.e.**, s. 247 vd.

88 Failin kalp hastası olduğunu bilmediği iş arkadaşını basit tıbbi müdahaleyle yaralaması üzerine, mağdurun olayın stresiyle kalp krizi geçirip hayatını kaybetmesine ilişkin bir olayda, fail mağdurdaki hastalığı bilmese de ölüm neticesinin öngörülebilir olduğunu söyleyen karşı oy yazısı oldukça dikkat çekicidir. Karşı oy yazısı için bkz. Yargıtay 12. CD, 2015/2252 E., 2015/11034 K., 17.6.2015 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

89 Aynı yönde bkz. “Öleni karşı komşusunun evinde kiracı olarak oturması sebebiyle tanıdığı ve onunla samimiyeti bulunmadığı anlaşılan sanık tarafından, ölendeki kalp damar rahatsızlığının bilinmesini beklemek hayatin olağan akışına aykırı olduğu gibi...” Yargıtay 12. CD, 2014/18994 E., 2015/7255 K., 04.05.2015 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

90 Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 152, 153.; Sulhi Dönmezer, Sahir Erman, **a.g.e.**, s. 263.; Hakan Hakeri, **Ceza Hukuku**, s. 215.; Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, **Genel Hükümler**, s. 373.

91 Nur Centel, Hamide Zafer, Özlem Çakmut, **a.g.e.**, s. 163, 164.; Nur Centel, “Kasten Yaralama Sonucunda Ölüm Meydana Gelmesi”, **Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Aktuelle Fragen des Medizinstrafrechts**, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2008, s. 190.; Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 143.

92 Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 434.

93 Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 152.

94 “Sanık Ahmet’in, boşanma davası açan ve bu nedenle babasının evine taşınan eşi ile görüşmek üzere kayınpederinin evine gittiği ve eşinin ailesi, görüşmeye müsaade etmediği için çıkan kavga sırasında, ittirmesi sonucu kayınpederi olan maktûlin düştüğü ve olayın efor ve stresi ile kendisinde önceden mevcut olan kronik kalp-damar hastalığının akut hale geçmesi sonucu öldüğü olayda;

Sanığın maktûldeki kalp rahatsızlığını önceden bildiği anlaşılmalı, eylemi bilinçli taksirle

meden⁹⁵ cezalandırılmaktadır. Fail ile mağdurun ilk kez karşılaştığı örneklerde dahi Yargıtay, mağdurdaki hastalığın failce bilinip bilinmediği bakımından bir araştırma yapmamakta, doğrudan, basit taksirle öldürmeden hüküm kurulması gerektiği yönünde karar vermektedir⁹⁶. Bu noktada belirtmek isteriz ki, failin ölüme sebebiyet veren halleri bildiği her somut olayda, ölüm neticesinin gerçekleşeceği öngörülebilir olmayabilir. Ancak yukarıda da değinildiği gibi Yargıtay, mağdurun hastalığının failce bilindiği çoğu örnekte bilinçli taksirle öldürmeden hüküm kurulmasını istemektedir. Bu yaklaşım kusura dayalı sorumluluk ilkesine aykırılık teşkil etmektedir⁹⁷.

Yargıtay'ın kimi kararlarında, faili her halükarda taksirle öldürmeden sorumlu tutmadan önce m. 23'e atıf yaptığı görülmektedir. Örneğin *"Tartışma ortamında sanığın iteklemesi sonucu yere düşen maktulün kendisinde mevcut beyin damar hastalığının olayın efor ve stresiyle birlikte aktif hale geçmesinden gelişen patolojik beyin kanaması sonucu öldüğü olayda, sanığın ... (maktuldeki hastalığı) bilmesi halinde TCK 22, 23, ve 85. maddeleri kapsamında bilinçli taksirle adam öldürme, aksi halde TCK m. 86/2. maddesi aracılığı ile 85. maddeleri kapsamın-*

---

adam öldürme suçunu oluşturduğu halde, 5237 sayılı TCK'nun 22/3, 23 ve 86/2. maddeleri delaleti ile 85. maddesi uyarınca hüküm kurulması gerektiği düşünülmemek üzere yazılı şekilde karar verilmesi..." Yargıtay 1. CD, 2007/1030 E., 2008/2511 K., 1.4.2008 T., Aynı yönde: YCGK, 2013/12-371 E., 2016/39 K., 26.1.2016 T., Yargıtay 1. CD, 2006/6519 E., 2007/8520 K., 19.11.2007 T., Yargıtay 1. CD, 2006/685 E., 2006/1921 K., 10.5.2006 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

- 95 *"Sanığın maktülde mevcut olan kalp rahatsızlığının önceden bilmediği ve bu nedenle sorumluluğunun taksire dayalı olması nedeniyle sanığın 5237 sayılı TCK'nun 22/2 delaletiyle 85 ve 62. maddeleri uyarınca cezalandırılmasına karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi..."* Yargıtay 1. CD, 2005/3123 E. 2006/5339 K. 30.11.2006 T., Çevrimiçi Erişim: www.lexpera.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.; Aynı yönde bkz. *"...sanığın öleni basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek şekilde darp ettiğinin kabul edilmesi gerektiği, buna göre sanığın ölene mevcut olan kalp rahatsızlığını önceden bilmediği de dikkate alınarak, 5237 Sayılı TCK'nun 22/2 ve 86/2. maddeleri aracılığıyla 85/1. maddesi uyarınca taksirle ölüme neden olma suçundan cezalandırılması gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde uygulama yapılması..."*; Yargıtay 1. CD, 2016/2258 E., 2017/4849 K., 6.12.2017 T.; Yargıtay 12. CD, E. 2015/4829, 2016/4767 K., 22.3.2016 T., Yargıtay 1. CD, 2012/6081 E., 2014/1596 K., 17.3.2014 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.
- 96 *"Sanık ve maktul arasında besap yüzünden tartışma çıktığı, tartışma sırasında karşılıklı etkili eylemde buldukları, maktulün maruz kaldığı müessir fitil etkisiyle sanık tarafından daba önceden bilinmeyen kendinde mevcut kalp hastalığının aktif hale gelmesi sonucu gelişen solunum ve dolaşım yetmezliğinden öldüğü anlaşılmalı, 5237 Sayılı TCK'nun 23 ve 86/2. maddeleri delaletiyle 85. maddesi gereğince taksirle öldürme suçundan mahkûmiyeti yerine yazılı şekilde beraatına karar verilmesi..."* Yargıtay 1. CD, 2005/1457 E., 2006/2115 K., 24.5.2006 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.
- 97 Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 151.

da sanığın bukuki durumunun değerlendirilmesi gerektiği...⁹⁸. Oysa daha önce de değinildiği üzere, 23. madde ancak özel hükümler kısmında netice sebebiyle ağırlaşmış suç olarak düzenlenmiş suçlar ile birlikte uygulanabilir, maddenin tek başına uygulanma kabiliyeti bulunmamaktadır⁹⁹. TCK m. 87/4'ün m. 86/2'ye atf yapmaması karşısında, m. 86/2 neticesinde gerçekleşen ölümler, netice sebebiyle ağırlaşmış suç hükümlerine göre ele alınamazlar. Bu sebeple anılan kararlarda Yargıtay'ın 23. maddeye atf yapması da hatalıdır¹⁰⁰. Yargıtay, netice bakımından failin taksirle hareket ettiğini düşünüyorsa, bu durumda atıfta bulunulması gereken m. 23 değil; taksiri düzenleyen m. 22'dir¹⁰¹. Yargıtay'ın benzer durumlarda m. 23'e atf yapmayan kararları da mevcuttur¹⁰². Hangi kritere göre bu maddeye atf yapıldığı ya da yapılmadığı anlaşılammaktadır.

Failin mağdurdaki hastalığı bilerek hareket ettiği durumlarda, çeşitli ihtimaller karşımıza çıkacaktır. Örneğin fail, mağdurdaki hastalığı biliyorsa, hastalığın durumuna bağlı olarak gerçekleşme olasılığı yüksek olan ölüm neticesini göze almışsa, olası kastla öldürmeden sorumlu tutulması gerektiği kanaatindeyiz¹⁰³. Hastalığı bildiği, ancak ölüm neticesini öngöremediği durumlarda basit taksirle, neticeyi öngördüğü ancak

98 Yargıtay 1. CD, 2007/2709 E., 2007/4048 K., 23.5.2007 T. Karar için bkz. Sedat Bakıcı, **5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümleri**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Baskı, 2008, s. 541. Aynı yönde bkz. Yargıtay 1. CD., 2006/894 E., 2006/2130 K., 25.5.2006 T., Çevrimiçi Erişim: www.lexpera.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019; Yargıtay 1. CD, 2005/1457 E., 2006/2115 K., 24.5.2006 T.; Yargıtay 1. CD, 2007/693 E., 2007/2059 K., 28.3.2007 T.; Yargıtay 1. CD, 2015/5759 E., 2016/351 K., 2.2.2016 T., Yargıtay 1. CD, 2008/4428 E., 2012/2222 K., 27.3.2012 T., Yargıtay 1. CD, 2010/608 E., 2010/3103 K., 28.4.2010 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

99 Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, **Özel Hükümler**, s. 221.

100 Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 49.; Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 434.; Seydi Kaymaz, Hasan Tahsin Gökcan, **a.g.e.**, s. 249.; Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Murat Önok, **a.g.e.**, s. 252.; **Kemal Topçu, a.g.e.**, s. 145.

101 Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 434.; Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 146.

102 *“Emlakçı olan sanığın, olay tarihinde karşılaştığı maktûlden ev satışına aracılık nedeni ile komisyon alacağını istediği maktûlün, küfür etmesi nedeni ile sanığın, maktûle tabta kasa ile vurarak basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde yaraladığı, kronik kalp hastası olan maktûlün, hastalığının olayın stres ve eforuyla akut hale geçmesi sonucu hayatını kaybettiği olayda; sanığın, maktûlün kronik kalp damar hastalığını önceden bilip bilmediğinin araştırılması, sonuçta bilmiyor ise TCK'nun 86/2 ve 22/2. maddeleri delaletiyle 85/1 maddesi gereğince taksirle öldürme suçundan, şayet biliyor ise TCK'nun 86/2 ve 22/3 maddeleri delaletiyle 85/1. maddesi gereğince bilinçli taksirle öldürme suçundan mahkumiyeti yerine...”* Yargıtay 1. CD, 2009/3177 E., 2013/911 K., 12.2.2013 T., Aynı yönde bkz. Yargıtay 1. CD, 2010/4927 E., 2011/5650 K., 3.10.2011 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

103 Aynı yönde bkz. Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Murat Önok, **a.g.e.**, s. 252.

istemediği ya da uzak bir ihtimal olduğunu düşünerek ölüm neticesinin gerçekleşmeyeceğini düşündüğü durumlarda ise bilinçli taksirle öldürmeden sorumlu olmalıdır. Ayrıca, fail her ne kadar mağdurdaki hastalıkları bilmiyorsa da, dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırı davranmıyorsa bilebileceği söylenebiliyorsa ve gerçekleştirilen fiil nedeniyle bu hastalıklara sahip bir kimsenin ölebileceği de öngörülebilirse, faili ölüm neticesinden taksiri dolayısıyla sorumlu tutmak gerekir¹⁰⁴. Bu ifadelerimizden, konuya ilişkin verilen her Yargıtay kararını hatalı bulmadığımız anlaşılacaktır¹⁰⁵. Örneğin, fail ile ölenin uzaktan akraba olduğu, failin ölenin kalp hastası olduğunu, bununla ilgili olarak sürekli doktora gittiğini bildiği ve öleni m. 86/2 kapsamında yaraladığı olayda, ölüm neticesinin fail bakımından öngörülebilir olduğunu söylemek mümkündür.

104 Nur Centel, Hamide Zafer, Özlem Çakmut, **a.g.e.**, s. 164.; Nur Centel, **a.g.e.**, s. 190.; Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 163.

Ancak, mağdurun sırf 50 yaşında olması sebebiyle, failin, basit yaralama sonucunda mağdurun ölebileceğini öngörmesi gerektiğine ilişkin aşağıdaki Yargıtay kararına katılmamaktayız. Zira kişinin 50 yaşında olması muhakkak kronik hastalığı olacağı anlamına gelmemektedir. “...*sanık ile ölenin karşılıklı olarak birbirlerine bakaret ettikleri, sanığın da yüz bölgesine yumrukla vurmak suretiyle öleni basit bir tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif olarak yaraladığı, yaklaşık 10 dakika sonra fenalaşarak hastaneye kaldırılan ölenin hastanede yapılan tıbbi müdahaleye cevap vermeyerek kendisinde mevcut kronik kalp-damar hastalığının olayın meydana getirdiği efor ve stresin etkisiyle aktif hâle geçmesine bağlı olarak solunum-dolaşım durmasından vefat ettiği olayda; sanığın yumrukla vurma eylemine bağlı olarak ölenin meydana gelen yaralanmanın TCK'nun 86. maddesinin birinci fıkrası veya birinci ve üçüncü fıkraları kapsamında olmayıp TCK'nun 86. maddesinin ikinci fıkrası kapsamında kalan bir yaralanma olması sebebiyle sanığın eyleminin TCK'nun 87/4. maddesi kapsamındaki kasten yaralama sonucu ölüme neden olma suçunu oluşturmadığı kabul edilmelidir.*

Suçun TCK'nun 87. maddesinin dördüncü fıkrası kapsamında kalmadığı sonucuna ulaşılmakla, TCK'nun 86. maddesinin ikinci fıkrası kapsamındaki kasten yaralama suçunun mu yoksa TCK'nun 85. maddesi kapsamındaki taksirle bir kişinin ölümüne neden olma suçunun mu oluşacağı; ... öldürme fiilinin taksirle de işlenebilen bir suç olması, sanığın olay tarihinde tartıştığı ölene yumrukla vurması şeklindeki hareketinin iradi bir hareket olması, ölüm neticesini istediğine dair bir tespit yapılamaması ve hareketi ile ölüm sonucu arasında nedensellik bağının bulunması hususları ile birlikte lise mezunu ve olay tarihi itibarıyla 28 yaşında olan sanığın yaşam tecrübesi ve eğitim düzeyi gözettiği ortak tecrübeler de dikkate alındığında, 50 yaşındaki bir kişinin yüzüne yumrukla vurulması neticesinde ölüm sonucunun meydana gelebileceğinin öngörülebilir olduğu, sanığın ise öngörülebilir neticeyi öngörememesi sebebiyle eyleminin TCK'nun 85. maddesinin birinci fıkrası kapsamındaki taksirle bir kişinin ölümüne neden olma suçunu oluşturduğu kabul edilmelidir.” YCGK, 2015/12-1254 E., 2018/354 K., 18.9.2018 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

105 Yargıtay'ın katıldığımız bir diğer kararı: “*Sanığın gayri resmi eşi olan maktuleye, kalp batası olduğunu bilmesine rağmen olay günü 5237 sayılı TCK.nun 86/2. maddesi kapsamında basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek surette etkili eylemde bulunduğu, maktulenin müessir fiilinin etkisiyle, kendinde mevcut kronik lap damar hastalığının aktif hale gelmesi sonucu gelişen kalp yetmezliği nedeniyle öldüğü olayda; yaralama kastıyla hareket eden sanığın, ölüm sonucunu istememekle birlikte kalp hastalığı olan maktulenin ölebileceğini öngördüğünün ve böylece bilinçli taksirle hareket ettiğinin anlaşılması karşısında, 5237 sayılı TCK.nun 22/3 maddesi delaletliyle 85. maddesi gereğince cezalandırılması yerinde...*”

Bu sebeple 1. Ceza Dairesi'nin faili taksirle öldürmeden sorumlu tutan kararına katılmaktayız¹⁰⁶.

Doktrinde Özbek ve Donay'a göre, basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek yaralama sonucunda mağdurun ölmesi halinde, fail koşulları bulunsa dahi taksirle öldürme suçundan cezalandırılmaz. Aksini kabul, kanunilik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Yasa koyucu m. 86/2 yaralaması sonucunda ölüm neticesinin gerçekleşmesi ihtimaline yasal sonuç bağlamadığı için fail ancak m. 87/2 uyarınca cezalandırılabilir¹⁰⁷. Kanaatimizce, basit yaralama kastı bulunan failin, koşulları varsa, neden taksirle öldürmeden sorumlu tutulacağına teorik alt yapısı, fiil konusunda benimsenen görüşe göre fikri içtima ya da tüketen-tüketilen norm ilişkisiyle açıklanabilir. Fiil, hareket olarak kabul edilirse, fail tek bir hareketiyle birden fazla farklı suça (basit yaralama ve taksirle öldürme) sebep olduğundan, TCK m. 44'te düzenlenen fikri içtima kuralı uyarınca cezası daha ağır olan suçtan, yani sadece taksirle öldürmeden cezalandırılır¹⁰⁸. Fiilin; hareket, netice ve bunlar arasındaki nedensellik bağından oluştuğu görüşü benimsenirse, fail basit yaralama ve taksirle öldürme şeklinde iki neticeye yol açmıştır. İki netice bulunduğu için tek bir fiil değil, iki fiil bulunmakta, bu da fikri içtima hükmünün uygulanmasına engel olmaktadır. Bu durumda, yaralama ile ölüm arasında tüketen-tüketilen norm ilişkisi bulunduğundan, yani taksirle öldürme suçu, kasten yaralama suçunu adeta tüketeceği için faili sadece taksirle öldürmeden cezalandırmak gerektiği kanaatindeyiz. Hangi görüş benimsenirse benimsensin, kıyasa yol açmadan ve kanunilik ilkesi ihlal edilmeden, koşulları varsa, failin taksirle öldürmeden cezalandırılabilmesini düşünmekteyiz.

b. Basit Yaralamanın Mağdur Dışı Sebeplerle Birleşmesi Sonucunda Ölümün Gerçekleştiği Olaylarda Yargıtay İçtihadı

Basit yaralama sonucunda ölüm neticesi, her zaman mağdurdaki hastalığın yaralama eylemiyle birleşmesi sonucunda ortaya çıkmaz. Yar-

106 Yargıtay 1. CD, 2007/2314 E., 2007/2897 K., 17.4.2007 T. Karar için bkz. Mustafa Artuç, Çetin Akkaya, Cemil Gedikli, **a.g.e.**, s. 120.

107 Veli Özer Özbek, **İzmir Şerhi**, s. 434.; Süheyl Donay, **Türk Ceza Kanunu Şerhi**, İstanbul: Beta Basım, 2007, s. 137.

108 Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, **Özel Hükümler**, s. 193.; Mahmut Koca, İlhan Üzülmöz, **Kasten Yaralama...**, s. 804.; Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 143.

gıtay kararlarına da yansıdığı gibi, kimi zaman basit yaralamaya yönelik fiil, sonradan eklenen sebeplerle birleşerek ölüme yol açabilir. Örneğin, 1. Ceza Dairesi'nin 2007/5491 E., 20017/8422 K. ve 15.11.2007 T. kararına konu olay şöyledir: “*Sanığın yumrukla vurarak maktulü yere düşürmesi sonucu maktulün asfalt zemine kafasını çarparak, otopsi raporunda belirtilen şekilde künt kafatası ve kaide kemiği ile kardeterli beyin zarı kanamasından öldüğü anlaşılmakla*¹⁰⁹...” Olayda 1. Ceza Dairesi'nin TCK m. 23 ve m. 86/2 uyarınca taksirle öldürmeden hüküm kurduğu görülmektedir. Oysa yukarıda failin basit yaralama hareketinin, mağdurda mevcut hastalıkla birleşmesi sonucu ölümün neticesinin gerçekleştiği örneklerde de değinildiği gibi, burada da yapılması gereken öncelikle neticenin öngörülebilir olup olmadığının tespit edilmesidir¹¹⁰. Yargıtay bu incelemeyi yapmaksızın faili doğrudan, taksirle öldürmeden sorumlu tutmuştur. 12. Ceza Dairesi'nin, asfalt zeminde mağdura kafa atan sanığın, (mağdurun yüzüne aldığı darbenin m. 86/2 kapsamında kaldığı tespit edilmiştir.) mağdurun düşüp kafasını sert zemine çarparak ölmesi olayında, bu neticenin öngörülebilir olduğu ve failin basit taksirle öldürmeden cezalandırılması gerektiğine ilişkin kararına ise biz de katılmaktayız¹¹¹.

Son olarak değinmek istediğimiz bir diğer nokta ise, basit yaralama eyleminin meşru savunma kapsamında gerçekleşmesi halinde ölüm neticesinin meydana gelmesidir. Kanaatimizce bu konuda ikili bir ayrım

109 Karar için bkz. Sedat Bakıcı, **a.g.e.**, s. 515.; Aynı yönde: “*Sanık, balasının kızına incelenen dosyaya göre mesaj gönderen kişinin maktul olduğunu iddia ettiği, olay günü sokakta yakalandığı maktulü darp etmeye başladığı, sanığın elinden kurtulan ve kaçmaya başlayan maktulün dengesini kaybederek yere düştüğü ve kafasını asfalt yola çarptığı, olay tarihinden 10 gün sonra hastanede tedavi edildiği sırada ise künt kafa travmasına bağlı beyin kanaması, beyin doku barabiyeti ve gelişen komplikasyonlar sonucu öldüğü anlaşılan olayda; tüm tıbbi belgeler ve otopsi tutanağındaki bulgular dikkate alınmak suretiyle, sadece yumruk ve tekme darbeleri sonucunda oluşan yaralanmaların niteliği ile bu yaralanmalarla ölüm arasında illiyet olup olmadığı hususlarında Adli Tıp Kurumu ilgili ibtisas kurulundan rapor aldırılması, sanığın yumruk ve tekme darbeleriyle meydana gelen yaralanmanın TCK'nun 86/1. maddesi kapsamında kalması ve illiyetin varlığı halinde aynı Kanununun 87/4. maddesinin 1.cümlesi gereğince kasten yaralama sonucu ölüme neden olma suçundan; TCK'nun 86/2. maddesi kapsamında kalması durumunda ise aynı Kanununun 22/2 ve 86/2. maddelerinin yollamasıyla 85/1.maddesi gereğince taksirle ölüme neden olma suçundan mabkumiyeti gerektiği gözetilmelidir.” Yargıtay 1. CD, 2016/540 E., 2016/2525 K., 12.5.2016 T., Öngörülebilirlik değerlendirmesi yapmayan bir diğer karar için bkz. Yargıtay 1. CD, 2011/7593 E., 2012/1755 K., 13.3.2012 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.*

110 Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 159.

111 Yargıtay 12. CD, 2014/10168 E., 2015/6316 K., 13.4.2015 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

yapılmalıdır. Ölüm öngörülebilir değilse, fail sadece basit yaralama eylemini gerçekleştirmiştir, ancak eylemi hukuka uygun olduğundan m. 86/2 ile cezalandırılması mümkün olmayacaktır¹¹². Ölüm öngörülebilir ise bu durumda failin m. 27/1 gereği sınırı taksirle aştığından bahsedilebilecektir.

3. Faili Basit Tıbbi Müdahale İle Giderilebilir Ölçüde Hafif Yaralamadan Sorumlu Tutan Yargıtay Kararları

Yukarıda, TCK m. 86/2 yaralaması sonucunda ölüm neticesi gerçekleşmesi hallerinde, Yargıtay'ın genel olarak öngörülebilirlik incelemesi yapmadığından bahsetmiştik. Ancak, 12. Ceza Dairesi'nin verdiği kimi kararlarında ölüm neticesi bakımından öngörülebilirlik incelemesi yaptığı tespit edilmiş, netice öngörülebilir değilse failin sadece basit yaralamadan sorumlu tutulması gerektiğini belirten kararlarına rastlanmıştır.

“Basit bir tıbbi müdahaleyle giderilebilir nitelikte yaralanma sonucunda mağdurun ölmesi halinde, 5237 Sayılı TCK'nun 23 ve 87/4. maddelerinin uygulanması imkânı bulunmadığından, failin sorumluluğunun genel hükümler kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Meydana gelen sonuç, (ölüm) öngörülebilir ise ve fail bu sonucu öngörmeksizin hareket etmişse, 5237 Sayılı TCK'nun 22/2. maddesi uyarınca taksirle öldürme suçunu düzenleyen 85. maddesi uyarınca, öngörülebilir sonuç fail tarafından da öngörülmüş ancak istenmemiş ise fail bilinçli taksirle öldürme suçundan Kanununun 85 ve 22/3. maddeleri uyarınca, fail öngördüğü sonucu kabullenerek fiilini icra etmiş ise bu kez de, olası kastla öldürme suçundan sorumlu tutulmalıdır. ... Ölüm sonucunun meydana gelmesinin öngörülmesi mümkün değilse failin taksirle öldürmeden sorumlu tutulması mümkün değildir. Netice-nin öngörülebilir olmaması halinde, faili meydana gelen ağır sonuç-tan sorumlu tutmak, yeniden objektif sorumluluğun kabulü anlamına gelecektir ki, böyle bir kabul kusur sorumluluğunu benimseyen ceza kanununun sistematiğine de aykırıdır¹¹³.” Bu karar, teorik ve pratik

112 Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 167.; Aykut Ersan, **Ceza Hukukunda Meşru Savunma ve Meşru Savunmada Sınırın Aşılması**, İstanbul: Onikilevha Yayıncılık, 2013, s. 117

113 Yargıtay 12. CD, 2012/15869 E., 2012/5011 K., 23.02.2012 T., Aynı yönde bkz. Yargıtay 12. CD, 2014/18994 E., 2015/7255 K., 04.05.2015 T. Bu kararda her ne kadar fail m. 86/2 kapsamında bir yaralama dahi gerçekleştirmemişse de Yargıtay'ın gerekçesi öngörülebilirliğe ilişkin olduğundan bu bölümlerle alakalıdır.: Yargıtay 12. CD, 2012/4070 E., 2014/13874 K., 5.6 2014 T., Yargıtay 12.

açından yukarıda söylediklerimizle paraleldir. Olayda, ölüm neticesi öngörülebilir olmadığından fail taksirle öldürmeden değil basit tıbbi müdahale ile giderilebilir ölçüde hafif yaralamadan sorumlu tutulmuştur. Bununla birlikte, Yargıtay'ın öngörülebilirlik incelemesi yaptığı buna benzer kararlarının, yerleşik içtihat halini aldığını söylemek mümkün görünmemektedir.

Failin ölüm neticesi bakımından taksiri yoksa sadece m. 86/2 uyarınca cezalandırılması gerektiğini belirtmiştik. Ancak m. 86/2'de düzenlenen suç, şikâyete tabi olduğuna ve mağdur da pek çok karara konu olayda, olay yerinde öldüğüne göre şikâyet hakkını kullanamayacaktır. 765 sayılı mülga TCK'da, (5237 sayılı TCK m. 86/2'nin karşılığı olan) 256. maddenin dördüncü fıkrasına ilişkin bir olayda Yargıtay şu yönde karar vermiştir: “*Sanıkların eylemlerinin 765 sayılı yasanın 456/4. maddesindeki suçu oluşturduğu, bu suçun şikâyete tabi suçlardan olduğu ve maktulün olay yerinde ölmesi nedeniyle şikâyet hakkını kullanmadığı tüm dosya kapsamından anlaşılmalı, şikâyet hakkının şahsa sıkı sıkıya bağlı haklardan olması nedeniyle, ölenin sağlığında kullanmadığı şikâyet hakkını ölümden sonra müdabil kullanmayacağından... CMK'nın 223/8. maddesi gereğince düşürülmesine*¹¹⁴.” Kanaatimizce failin ölüm neticesinden taksir derecesinde kusuru bulunmadığı ve bu sebeple m. 86/2 uyarınca cezalandırılması gerektiği ancak yargılama aşamasında tespit edilebilecektir. CMK m. 158/7 uyarınca “*Yürütülen soruşturma sonucunda kovuşturma evresine geçildikten sonra suçun şikâyete bağlı olduğunun anlaşılması halinde; mağdur açıkça*

CD, 2013/16224 E., 2014/13000 K., 27.5.2014 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com., Erişim Tarihi: 06.05.2019.; “*Arkadaş olan sanık ile maktulün, ... aralarında başlayan tartışmanın kavga-gaya dönüşmesi üzerine, araya giren tanıklarca olayın yatırıldığı, maktulün ayrılarak evine gittiği, o gece uyuyup ertesi gün yatağında ölü olarak bulunduğu olayda, Adli Tıp 1. İltisat Kurulunca, ölümün bir gün önce meydana gelen olayın efor ve stresine bağlı olarak, maktulde mevcut kalp ve damar hastalığının aktif hale geçmesiyle gelişen solunum ve dolaşım durmasından kaynaklandığı, ölüm ile olay arasında illiyet bağı bulunduğu, olaydaki yaralanmanın basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif olduğu belirtilmiş ise de... sanığın meydana gelen ölüm sonucundan sorumlu tutmak için yeterli olmadığı... sanığın 5237 sayılı TCK'nın 61. maddesi de gözetilmek suretiyle 86/2. maddesiyle cezalandırılması gerekirken...*” Yargıtay 12. CD, 2011/17504 E., 2012/1213 K., 26.1.2012 T. Karar için bkz. Osman Yaşar, Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artuç, **a.g.e.**, s. 624.

114 Yargıtay 1.CD. 2006/115 E., 2006/3032 K., 07.07.2006 T. Karar için bkz. Mustafa Albayrak, Şikâyete Tabi Suçların Özellikleri ve Bu Suçlara Bağlanan Hukuki Sonuçlar, **Türkiye Barolar Birliği Dergisi**, S. 77, Y. 2008, ss. 281-306, s. 286, 287, d. 6.

şikâyetten vazgeçmediği takdirde, yargılamaya devam olunur.” Mağdur hayatını kaybettiği için şikayetçi olması ya da şikayetinden açıkça vazgeçmesi mümkün olmayacaktır. Bu durumda sorun, suçtan zarar görenler (örneğin mağdurun yakınları) aracılığıyla çözümlenmelidir. Kanaatimizce suçtan zarar görenler, hukukta birliğin sağlanması adına, özel hukuk anlamındaki “zarar” kavramı temel alınarak belirlenmelidir. Buna göre, kural olarak tazminat talebinde bulunabilecek olan kişi yalnızca doğrudan zarara uğrayan kişi ya da kişilerdir. O halde, yansıma zarar dolayısıyla genel olarak bir tazminat yükümünden söz edilemez. Ancak, yansıma zararın tazmine konu olması, fiilin bir mutlak hak ihlali sebebiyet vermesi, mutlak hak ihlali bulunmamakta ise de özel bir davranış normunu ihlal etmesine bağlıdır¹¹⁵.

Borçlar Kanunu m. 53’te ölenin desteğinden yoksun kalan kişilerin bu sebeple uğradıkları kayıplar, ölüm halinde uğranılan zarar kapsamında sayılmış ve m. 55’te destekten yoksun kalma tazminatının nasıl belirleneceği düzenlenmiştir. Yasada destekten yoksun kalma tazminatı bakımından açık bir tazminat talebi tanıdığı içi, destekten yoksun kalma nedeniyle uğranılan zarar, yasadaki açıkça öngörülmüş biçimde talep hakkı tanıyan yansıma zararı oluşturmaktadır¹¹⁶. Bu durumda en azından mağdurun desteğinden yoksun kalanlar, suçtan zarar gören olarak kabul edilmelidir. Bu durumda suçtan zarar görenler, CMK m. 237/1 uyarınca davaya katılabilirler. Yargılama sırasında failin sadece basit tıbbi müdahale ile giderilebilir yaralama suçu işlediği anlaşılabilirse bile, suçtan zarar görenlerin davaya katılmakla, failin gerçekleştirdiği eylemden şikâyetçi oldukları anlaşılmalıdır. Böylece şikâyet şartının yerine getirildiği kabul edilerek düşme kararı yerine, failin m. 86/2 uyarınca cezalandırılmasına karar verilmelidir. Mahkeme aksi görüşle davanın düşmesine karar verir ise katılanlar düşme kararına karşı CMK m. 272/2 uyarınca istinaf yoluna başvurabilecektir.

115 Pınar Çağlayan Aksoy, **Hukuka ve Ahlâka Aykırılık Unsurları Çerçevesinde Salt Malvarlığı Zararlarının Tazmini**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2016, s. 171, 172.; Fikret Eren, **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Yetkin Yayınları, 18. Bası, 2015, s. 596.; Pınar Koçyiğit, **Sorumluluk Hukuku**, Ed. Başak Baysal, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2016, s. 267, 268.

116 Çağlar Özel, **Sözleşme Dışı Sorumlulukta Yansıma Zarar ve Giderimine İlişkin Bazı Düşünceler**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 50, S. 4, Y. 2001, s. 93.

4. Yaralamanın m. 86/3 Kapsamında Olduğunu Gözden Kaçıran Yargıtay Kararları

Basit yaralamanın m. 86/3'te yer alan nitelikli haller¹¹⁷ kapsamında gerçekleştirilmesi halinde, hem 3. fıkrada hem 2. fıkrada yer alan iki nitelikli hal de birlikte uygulanabilecek ve kovuşturma re'sen yapılacaktır¹¹⁸.

Doktrinde Topçu, basit yaralamanın örneğin silahla işlenmesi halinde, fail hakkında m. 87/4 hükümlerinin uygulanmasının mümkün olmadığını belirtmektedir. Topçu'ya göre, m. 87/4'ün, m. 86/2'ye değil de m. 86/1'e atıf yapmasının sebebi, bu suçun oluşabilmesi için yaralama eyleminin belli bir ağırlığa ulaşmasını aramasıdır. Yine, m. 87/4'ün, m. 86/3'e atıfta bulunmasının sebebi ise gerek failin gerek mağdurun sıfatı gerekse de suçun işlenişinde kullanılan vasıtalar dolayısıyla failin cezasını artırmaktır¹¹⁹. Kanaatimizce, yaralama basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek nitelikte de olsa, bu yaralama bakımından m. 86/3'te bulunan nitelikli hallerin uygulanamayacağı savunulamaz. Bu durumda yaralamanın m. 86/2 değil, m. 86/3 kapsamında olduğunu söylemek gerekir. Böylece m. 87/4'teki netice sebebiyle ağırlaşmış yaralama, m. 86/3'e atıf yapıldığından, diğer koşullar da varsa fail m. 87/4 uyarınca cezalandırılabilir.

Örneğin: “*Sanığın, kalp rahatsızlığı olduğunu bildiği komşusu ...'ı güürültü sebebiyle çıkan tartışmada başına isabet edecek şekilde taş atarak yaraladığı, ...'ın kendisinde mevcut kalp damar hastalığının olayın efor ve stresi ile aktif hale geçmesi sonucunda solunum ve dolaşımının durması sonucu olay yerinde öldüğü, başındaki yaralanmanın basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif olduğu olayda; Sanığın kasten yaralama eyleminin TCK'nun 86/2. maddesi kapsamında kaldığında kuşku bulunmadığından TCK'nun 87/4. maddesi uyarınca*

117 TCK m. 86/(3):” *Kasten yaralama suçunun;*

a) *Üstsoya, altsoya, eşe veya kardeşe karşı,*

b) *Beden veya rub bakımından kendisini savunamayacak durumda bulunan kişiye karşı,*

c) *Kişinin yerine getirdiği kamu görevi nedeniyle,*

d) *Kamu görevlisinin sahip bulunduğu nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle,*

e) *Silahla,*

İşlenmesi halinde, şikâyet aranmaksızın, verilecek ceza yarı oranında artırılır.”

118 Durmuş Tezcan, Mustafa Ruhan Erdem, Murat Önok, **a.g.e.**, s. 258.

119 Kemal Topçu, **a.g.e.**, s. 168.

*uygulama yapılmasında kanunen imkan bulunmamaktadır*¹²⁰.” Kanaatimizce, olaydaki yaralama her ne kadar basit tıbbi müdahale ile giderilebilir ölçüde hafif yaralama ise de, yaralamada kullanılan taş TCK m. 6/f/4 uyarınca “saldırı ve savunmada kullanılmaya elverişli” olduğundan silahtır. Bu durumda artık yaralamanın nitelemesi m. 86/2, değil m. 86/3 üzerinden yapılmalıdır. Böylece, ölüm neticesi öngörülebilir ise failin m. 87/4 ile cezalandırılması mümkün hale gelecektir. Yine, kalp hastası olan mağdurun kardeşi¹²¹ veya eşi¹²² tarafından dövülmesi ve buna bağlı olarak kalp krizi geçirip ölmesiyle ilgili olaylarda, yaralama kardeşe veya eşe karşı işlendiğinden tartışmanın m. 86/2 değil, m. 86/3 zemininde yürütülmesi gerekirdi.

120 YCGK, 2013/495 E., 2016/97 K., 1.3.2016 T.; Aynı yönde bkz. “*Maktulün olay gecesi aralarında çıkan tartışma sırasında bükümlüye bakaret ettiği, bükümlünün de maktulün başına birkaç kez çekiç ile vurduğu, kendinde mevcut kronik kalp hastalığının karıştığı olayın efor ve stresi ile akut hale geçmesine bağlı dolaşım, solunum durmasından maktulün öldüğü, maktuldeki bu rahatsızlığı bükümlünün bilmediğinin mabkemece kabulü karşısında, maktulde oluşan yaralar hakkında 5237 Sayılı Kanun’un 86. maddesi kapsamında rapor aldirılması, yaralamanın 86/2. madde kapsamında kalması durumunda, 5237 Sayılı TCK.nun 86/2 ve 22. maddeleri delaletiyle 85/1. maddesi gereğince taksirle öldürme suçundan; yaralamanın 86/2. madde kapsamı dışında kalması durumunda ise kasten yaralama sonucunda ölüme neden olmak suçundan, 5237 Sayılı Kanun’un 87/4. maddesi esas alınarak, kurulacak büküm ile kesinleşen bükümün karşılaştırılması, sonucuna göre lere olan yasa ile büküm kurulması gerektiği gözetilmeden eksik inceleme sonucu yazılı şekilde karar verilmesi...*” Yargıtay 1. CD, 2013/4487 E., 2013/7179 K., 2.12.2013 T.; “*Sanığın, maktulün kafasına kürek (ile) vurmaya sonucu maktuldeki kronik kalp damar hastalığının aktif hale gelerek ölümün gerçekleştiği olayda; Maktuldeki yaralanma ile ilgili olarak 5237 Sayılı TCK.nun 86/1-2 maddesi kapsamında rapor aldirılması, yaralanmanın 86/2 madde kapsamında kalması halinde 5237 Sayılı TCK.nun 23/1 maddesi yolmasıyla 22/2 ve 85/1 maddeleri kapsamında taksir sonucu adam öldürme suçunun oluşacağı, yaralanmanın 86/1 maddesi kapsamında kalması halinde ise, 5237 Sayılı TCK.nun 87/4 maddesinde düzenlenen kastın aşılması suretiyle öldürme suçunun oluşacağı...*” Yargıtay 1. CD, 2009/3947 E., 2011/7937 K., 15.12.2011 T. Her iki kararda ise çekiç ve küreği TCK m. 6/f/4 kapsamında silah kabul etmek gerektiğinden, tartışmayı m. 86/2 değil, 86/3 üzerinden yürütmek gerekirdi. Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.

121 “*Olayda sanık, kalp hastası olduğunu bildiği kardeşi maktul ile dikkat ve özen yükümlülüğüne uymayarak, kavgaya tutuşmuş, bu kavganın yaratacağı efor ve stresin maktulün kalp krizi geçirmesine, hatta ölümüne neden olabileceğini öngörmüş, ancak neticeyi yani maktulün ölümünü arzulamamıştır; kasti da, kasten yaralamaya dair olup meydana gelen ağır sonuç olan “ölümüne” yönelik değildir. O halde sanığın meydana gelen ağır netice olan ölümden bilinçli taksirle sorumlu tutulmasında bir isabetsizlik bulunmamakta...*” YCGK, 2013/12-371 E., 2016/39 K., 26.1.2016 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com., Erişim Tarihi: 06.05.2019. Burada yaralamayı gerçekleştiren, mağdurun kardeşi olduğundan TCK m. 86/3 söz konusudur. Mağdurun kalp hastası olduğu kardeşi tarafından bilindiğine göre, koşulları varsa taksirle öldürmeden değil TCK m. 87/4 ile sorumlu tutulması gerekirdi.

122 Yargıtay 1. CD, 2007/8890 E., 2009/2562 K., 5.5.2009 T., Çevrimiçi Erişim: www.kazanci.com, Erişim Tarihi: 06.05.2019.; Yargıtay 1. CD, 2007/5796 E., 2007/3947 K., 22.5.2007 T. Karar için bkz. Mustafa Artuç, Çetin Akkaya, Cemil Gedikli, **a.g.e.**, s. 120.

III. SONUÇ

Netice sebebiyle ağırlaşmış suça ilişkin genel düzenleme TCK m. 23'te yer almaktadır. Bu maddenin tek başına uygulanma kabiliyeti bulunmayıp muhakkak netice sebebiyle ağırlaşacağı özel olarak kanunda düzenlenmiş suçlarla birlikte değerlendirilmesi gerekir. Netice sebebiyle ağırlaşmış bir suç olan TCK m. 87/4, kasten yaralama sonucunda ölüm neticesi meydana gelmesini düzenler. Ancak bu düzenleme sadece m. 86/1 ve m. 86/3 kapsamındaki yaralamalar sonucunda ölüm neticesinin oluşması hallerinde uygulanabilmektedir. Madde, TCK m. 86/2'de yer alan basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif yaralamaya atıfta bulunmadığından, m. 86/2 yaralaması sonucu ölüm meydana gelirse, failin cezai sorumluluğu m. 23 ve m. 87/4 kapsamında değil, genel hükümlere göre tespit edilecektir. Bu durumda, failin ölüm neticesi bakımından taksiri varsa taksirle öldürmeden (TCK m. 85) cezalandırılması gerekir. Teorik alt yapısı fikri içtima veya tüketen-tüketilen norm ilişkisi ile açıklanabilecek bu durumda fail, aslında kasten basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif yaralama ve taksirle öldürme suçlarını işlemekte, fakat sonuç olarak sadece taksirle öldürme suçundan cezalandırılmaktadır.

Ne var ki uygulamada ölüm neticesi öngörülebilir değilse bile failin taksirle öldürmeden sorumlu tutulduğu görülmektedir. Kasten yaralama ile ölüm neticesi arasında nedensellik bağının varlığını yeterli sayan bu yerleşik içtihat, 5237 sayılı TCK'nın objektif sorumluluğu dışlayan anlayışıyla büyük bir tezat oluşturmaktadır. Özellikle 12. Ceza Dairesi'nin verdiği kimi kararlarında, ölüm neticesi bakımından öngörülebilirlik incelemesi yaptığı tespit edilmiş, netice öngörülebilir değilse failin sadece basit yaralamadan sorumlu tutulması gerektiğini belirten kararlarına rastlanmıştır. Ancak ne yazık ki bu kararlar yerleşik içtihat haline gelmemiştir.

Uygulamada yaratılan “taksir karinesi”nin önüne geçebilmek için öğretide Doğan tarafından, failin netice bakımından “en azından taksirle hareket etmesi” kıstası yerine, 23. maddede değişiklik yapılarak “neticenin öngörülebilirliği” kriterinin getirilmesi gerektiği belirtilmiştir¹²³. Kanaatimizce çalışma konumuzu ilgilendiren sorunun çözümü bakı-

123 Koray Doğan, **a.g.e.**, s. 323.

mından böyle bir kanun değişikliğine ihtiyaç yoktur. Zira 23. maddenin mevcut halinde geçen “en azından taksirle” ibaresi, zaten neticenin öngörülebilir olması gerektiğini de göstermektedir. Başka bir deyişle netice sebebiyle ağırlaşmış suça ilişkin bir değerlendirmede, mevcut haliyle TCK m. 23 gereği öngörülebilirlik incelemesi yapılması gerekmektedir. Böyle olunca, değişiklik yapılsa bile Yargıtay’ın öngörülebilirlik incelemesi yapmaya başlayacağını düşünecek bir neden bulamamaktayız.

Olması gereken, Yargıtay’ın objektif sorumluluğa yol açan “taksir karinesi” uygulamasına son vererek, değerlendirmesini TCK m. 23’teki esaslara uygun hale getirmesidir.

KAYNAKÇA

Kitaplar ve Makaleler

- Akbulut, Berrin: Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara: Adalet Yayınevi, 5. Bası, 2018
- Aksoy, Pınar Çağlayan: **Hukuka ve Ahlâka Aykırılık Unsurları Çerçevesinde Salt Malvarlığı Zararlarının Tazmini**, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2016
- Albayrak, Mustafa: “Şikayete Tabi Suçların Özellikleri ve Bu Suçlara Bağlanan Hukuki Sonuçlar”, Türkiye **Barolar Birliği Dergisi**, S. 77, Y. 2008, ss. 281-306
- Artuç, Mustafa; Akkaya, Çetin; Gedikli, Cemil: **2006- 2007-2008 İçtihatları ile Türk Ceza Kanunu**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Bası, 2008
- Artuk, Emin; Gökçen, Ahmet; Alşahin, Emin; Çakır, Kerim: **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Adalet Yayınevi, 11. Bası, 2017
- Bakıcı, Sedat: **5237 Sayılı Yasa Kapsamında Ceza Hukuku Genel Hükümleri**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Bası, 2008
- Centel, Nur; Zafer, Hamide; Çakmut, Özlem: **Kişilere Karşı İşlenen Suçlar**, C. 1, İstanbul: Beta Basım, 2. Bası, 2011
- Centel, Nur: “Kasten Yaralama Sonucunda Ölüm Meydana Gelmesi”, **Tıp Ceza Hukukunun Güncel Sorunları, Aktuelle Fragen des Medizinstrafrechts**, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 2008
- Demirbaş, Timur: **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 12. Bası, 2017
- Doğan, Koray: **Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Bası, 2015
- Donay, Süheyl: **Türk Ceza Kanunu Şerhi**, İstanbul: Beta Basım, 2007
- Dönmezer, Sulhi; Erman, Sahir: **Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku**, İstanbul: Beta Basım, 11. Bası, 1997
- Erdem, Mustafa Ruhan: “Netice Yüzünden Ağırlaşan Suçlar”, **Uğur Alacakaptan’a Armağan**, C. 1, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2008, ss. 257-262
- Eren, Fikret: **Borçlar Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Yetkin Yayınları, 18. Bası, 2015
- Ersan, Aykut: **Ceza Hukukunda Meşru Savunma ve Meşru Savunmada Sınırın Aşılması**, İstanbul: Onikilevha Yayıncılık, 2013
- Gökcan, Hasan Tahsin: “Ölümlerle Sonuçlanan Basit Yaralama; Netice sebebiyle ağırlaşmış Suç mu?, Taksir Görünümünde Objektif Sorumluluk mu?”, **Terazi Hukuk Dergisi**, Y. 3, S. 26, Ekim 2008, ss. 45-51

- Gökçen, Ahmet; Balcı, Murat: “Kasten Yaralama Suçunun Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Halleri (TCK m. 87)”, **Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi**, C. 21, S. 2, 2015, ss. 369-411
- Hafizoğulları, Zeki; Özen, Muharrem: **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: US-A Yayıncılık, 10. Bası, 2017
- Hakeri, Hakan: **Ceza Hukuku**, Ankara: Adalet Yayınevi, 19. Bası, 2016 (Ceza Hukuku)
- Hakeri, Hakan: **Alman - Türk Karşılaştırmalı Ceza Hukuku, C. 3, Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan**, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayın No: 18, 2010, ss. 93-100
- Heinrich, Bernd: **Ceza Hukuku Genel Kısım - I**, Ed. Yener Ünver, Ankara: Adalet Yayınevi, 2014
- İçel, Kayıhan: **Ceza Hukukunda Taksirden Doğan Sübjektif Sorumluluk**, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, 1967
- Kaymaz, Seydi; Bozbayındır, Ali Emrah: “Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Yaralama Suçundan Sorumluluk ve Bu Konudaki Bazı Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. LXVIII, S. 1-2, 2010, ss. 78-119
- Kaymaz, Seydi; Gökcan, Hasan Tahsin: **Taksirle Adam Öldürme ve Yaralama Suçları**, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2006
- Keskin Kızıroğlu, Serap: “Kasten Yaralama”, **Özel Ceza Hukuku**, C. 2, Kişilere Karşı Suçlar (1), İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2017
- Koca, Mahmut; Üzülmez, İlhan: “Kasten Yaralama Sonucu Ölümüne Neden Olma”, **İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası**, C. LXXI, S. 1, 2013, ss. 801-814 (Kasten Yaralama)
- Koca, Mahmut; Üzülmez, İlhan: **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Ankara: Adalet Yayınevi, 4. Bası, 2017 (Özel Hükümler)
- Koçyiğit, Pınar: **Sorumluluk Hukuku**, Ed.: Başak Baysal, İstanbul: On İki Levha Yayıncılık, 2016
- Mahmutoğlu, Fatih Selami: **Türk Ceza Kanunu Genel Hükümler Şerhi**, İstanbul: Beta Basım, 2017
- Meraklı, Serkan: **Ceza Hukukunda Kusur**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2017
- Meran, Necati: “Netice Sebebiyle Ağırlaşmış Suç Kavramı ve Yaralama Suçları”, **Terazi Hukuk Dergisi**, C. 8, S. 83, Temmuz 2013, ss. 44-51
- Olgaç, Samet Can: **Kasten Yaralama Neticesinde Ölümüne Neden Olma Suçu (TCK 87/4)**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2016
- Ozansü, Mehmet Cemil: **Ceza Hukukunda Kasttan Doğan Sübjektif Sorumluluk**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2007

- Özbek, Veli Özer: “Netice sebebiyle Ağırlaşmış Suçlar, **Ceza Hukuku Dergisi**, C. 2, S. 4, Ağustos 2007, ss. 223-246 (Netice Sebebiyle...))
- Özbek, Veli Özer: **Yeni Türk Ceza Kanunu’nun Anlamı İzmir Şerhi**, C. 2, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2008 (İzmir Şerhi)
- Özbek, Veli Özer; Doğan, Koray; Bacaksız, Pınar; Tepe, İlker: **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Seçkin 7. Bası, 2016 (Genel Hükümler)
- Özbek, Veli Özer; Doğan, Koray; Bacaksız, Pınar; Tepe, İlker: **Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 12. Bası, 2017 (Özel Hükümler)
- Özel, Çağlar: **Sözleşme Dışı Sorumlulukta Yansıma Zarar ve Giderimine İlişkin Bazı Düşünceler**, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 50, S. 4, Y. 2001
- Özen, Muharrem: **Ceza Hukukunda Objektif Sorumluluk**, Ankara: US-A Yayıncılık, 1998
- Özen, Mustafa: **Ceza Hukuku Özel Hükümler Dersleri**, Ankara: Adalet Yayınevi, 3. Bası, 2018
- Özenbaş, Nazmiye: **Neticesi Sebebiyle Ağırlaşmış Suçlarda Ceza Sorumluluğunun Esası**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2012
- Özgenç, İzzet: **Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 12. Bası, 2016
- Öztürk, Bahri; Erdem, Mustafa Ruhan: **Uygulamalı Ceza Hukuku ve Güvenlik Tedbirleri Hukuku**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 16. Bası, 2016
- Soyaslan, Doğan: **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, Ankara: Yetkin Yayınları, 7. Bası, 2016
- Şendil, Remzi: “Yeni TCK’da Vücut Dokunulmazlığına Karşı İşlenen Suçlar ve Bunun Adli Tıp Yönünden İrdelenmesi”, **İstanbul Barosu Dergisi**, C. 80, S. 4, Y. 2006, (Temmuz-Ağustos 2006), ss. 1591-1609
- Tezcan, Durmuş; Erdem, Mustafa Ruhan; Önok, Murat: **Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku**, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 15. Bası, 2017
- Topçu, Kemal: **Kasten Yaralama Sonucu Ölümüne Neden Olma (Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı)**, Ankara: Adalet Yayınevi, 2013
- Toroslu, Nevzat; Toroslu, Haluk: **Ceza Hukuku Genel Kısım**, Ankara: Savaş Yayınevi, 22. Bası, 2016
- Yaşar, Osman; Gökcan, Hasan Tahsin; Aruç, Mustafa: **Yorumlu – Uygulamalı Türk Ceza Kanunu**, C. 1, Ankara: Adalet Yayınevi, 2. Bası, 2014
- Yenisey, Feridun; Plagemann, Gottfried: **Alman Ceza Kanunu Strafgesetzbuch**, İstanbul: Beta Basım, 2. Bası, 2015

Zafer, Hamide: **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, İstanbul: Beta Basım, 6.
Bası, 2016

Çevrimiçi Kaynaklar

<https://www.atk.gov.tr/tckyaralama24-11-15.pdf>

<http://kararlaryeni.anayasa.gov.tr>

www.kazanci.com

www.lexpera.com

Karar Dizini

Anayasa Mahkemesi, 2006/72 E., 2009/24 K., 19.2.2009 T.

YCGK, 2013/495 E., 2016/97 K., 1.3.2016 T.

YCGK, 2015/12-1254 E., 2018/354 K., 18.9.2018 T.

YCGK, 2014/12-218 E., 2016/256 K., 10.5.2016 T.

YCGK, 2013/12-371 E., 2016/39 K., 26.1.2016 T.

Yargıtay 1. CD, 2006/3677 E., 2006/5255 K., 28.11.2006 T.

Yargıtay 1. CD, 2014/3097 E., 2015/3093 K., 12.5.2015 T.

Yargıtay 1. CD, 2010/1293 E., 2010/3013 K., 27/04/2010 T.

Yargıtay 1. CD, 2009/10088 E., 2010/1112 K., 24.02.2010 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/8089 E., 2007/9834 K., 27.12.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/2128 E., 2007/3816 K., 17.5.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/2484 E., 2007/4236 K., 29.5.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/2034 E., 2007/1109 K., 8.3.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2012/5974 E., 2014/1540 K., 12.3.2014 T.

Yargıtay 1. CD, 2013/1898 E., 2013/4664 K., 26.6.2013 T.

Yargıtay 1. CD, 2010/1293 E., 2010/3013 K., 27.4.2010 T.

Yargıtay 1. CD, 2009/8505 E., 2009/6506 K., 2.11.2009 T.

Yargıtay 1. CD, 2008/1-210 E., 2009/62 K., 17.3.2009 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/9444 E., 2008/2549 K., 2.4.2008 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/4671 E., 2007/2833 K., 17.4.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/5796 E., 2007/3947 K., 22.5.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/8014 E., 2007/2877 K., 17.4.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/3562 E., 2007/2563 K., 10.4.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/4558 E., 2007/388 K., 13.2.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/1390 E., 2007/2146 K., 30.3.2007 T.

Yargıtay 1. CD, 2007/1030 E., 2008/2511 K., 1.4.2008 T.,
Yargıtay 1. CD, 2006/6519 E., 2007/8520 K., 19.11.2007 T.
Yargıtay 1. CD, 2006/685 E., 2006/1921 K., 10.5.2006 T.
Yargıtay 1. CD, 2005/3123 E. 2006/5339 K. 30.11.2006 T.
Yargıtay 1. CD, 2016/2258 E., 2017/4849 K., 6.12.2017 T.
Yargıtay 1. CD, 2012/6081 E., 2014/1596 K., 17.3.2014 T.
Yargıtay 1. CD, 2005/1457 E., 2006/2115 K., 24.5.2006 T.
Yargıtay 1. CD, 2007/2709 E., 2007/4048 K., 23.5.2007 T.
Yargıtay 1. CD, 2006/894 E., 2006/2130 K., 25.5.2006 T.
Yargıtay 1. CD, 2005/1457 E., 2006/2115 K., 24.5.2006 T.
Yargıtay 1. CD, 2007/693 E., 2007/2059 K., 28.3.2007 T.
Yargıtay 1. CD, 2015/5759 E., 2016/351 K., 2.2.2016 T.
Yargıtay 1. CD, 2008/4428 E., 2012/2222 K., 27.3.2012 T.
Yargıtay 1. CD, 2010/608 E., 2010/3103 K., 28.4.2010 T.
Yargıtay 1. CD, 2009/3177 E., 2013/911 K., 12.2.2013 T.
Yargıtay 1. CD, 2010/4927 E., 2011/5650 K., 3.10.2011 T.
Yargıtay 1. CD, 2016/540 E., 2016/2525 K., 12.5.2016 T.
Yargıtay 1. CD, 2011/7593 E., 2012/1755 K., 13.3.2012 T.
Yargıtay 1.CD. 2006/115 E., 2006/3032 K., 07.07.2006 T.
Yargıtay 1. CD, 2013/4487 E., 2013/7179 K., 2.12.2013 T.
Yargıtay 1. CD, 2009/3947 E., 2011/7937 K., 15.12.2011 T.
Yargıtay 1. CD, 2007/8890 E., 2009/2562 K., 5.5.2009 T.
Yargıtay 1. CD, 2007/5796 E., 2007/3947 K., 22.5.2007 T.
Yargıtay 3. CD, 2010/6651 E., 2012/32108 K., 1.10.2012 T.
Yargıtay 3. CD, 2017/323 E., 2017/14338 K., 8.11.2017 T.
Yargıtay 3. CD, 2016/764 E., 2016/16862 K., 4.10.2016 T.
Yargıtay 12. CD, 2012/15869 E., 2012/5011 K., 23.02.2012 T.
Yargıtay 12. CD, 2012/4070 E., 2014/13874 K., 5.6 2014 T.
Yargıtay 12. CD, 2013/16224 E., 2014/13000 K., 27.5.2014 T.
Yargıtay 12. CD, 2011/17504 E., 2012/1213 K., 26.1.2012 T.
Yargıtay 12. CD, 2014/10168 E., 2015/6316 K., 13.4.2015 T.
Yargıtay 12. CD, 2013/12684 E., 2013/15283 K., 5.6.2013 T.
Yargıtay 12. CD, 2016/4495 E.; 2018/3099 K., 19.3.2018 T.

Yargıtay 12. CD, 2016/9444 E., 2018/8466 K., 20.9.2018 T.
Yargıtay 12. CD, 2015/2252 E., 2015/11034 K., 17.6.2015 T.
Yargıtay 12. CD, 2014/18994 E., 2015/7255 K., 04.05.2015 T.
Yargıtay 12. CD, 2015/16284 E., 2017/3228 K., 18.4.2017 T.
Yargıtay 12. CD, 2016/8219 E., 2016/13042 K., 28.11.2016 T.
Yargıtay 12. CD, E. 2015/4829, 2016/4767 K., 22.3.2016 T.